

Göteborgs Universitet
Institutionen för journalistik och masskommunikation (JMG)
Medie- och kommunikationsvetenskap

SVT och mångfalden i rutan

En kvalitativ innehållsanalys av SVT Västs produktioner
ur ett mångfaldsperspektiv

Av: Mariana Soriano
Uppsatsarbete
Påbyggnadskursen, VT 2007
Handledare: Britt Börjesson

Abstract

Titel

SVT och mångfalden i rutan – en kvalitativ innehållsanalys av SVT Västs produktioner ur ett mångfaldsperspektiv

Författare

Mariana Soriano

Kurs

Påbyggnadskurs i Medie- och kommunikationsvetenskap

Termin

VT 2007

Syfte

Syftet med denna undersökning är att utvärdera om mångfalden i SVT Västs produktioner efter säsongen 2002/2003 har utvecklats och är representativ enligt SVT:s policy för etnisk och kulturell mångfald 2006.

Metod

Den forskningsmetod som har använts kallas för Ethnographic Content Analysis, ECA. ECA är en kvalitativ innehållsanalys där syftet är att upptäcka och beskriva på vilket sätt ett undersökningsobjekt framställs i olika medietexter. ECA används med fördel när man vill upptäcka och kartlägga ett fenomen systematiskt och på djupet.

Material

Åtta program producerade av SVT Väst säsongerna 2002/2003 och 2006/2007:

Debatt SVT1 18 mars 2003 kl. 22.00

Mat/Tina SVT1 3 mars 2003 kl. 21.30

Diggiloo SVT1 25 oktober 2002 kl. 20.00

Filmkrönikan SVT2 30 januari 2003 kl. 22.30

Rebellen SVT1 18 oktober 2006 kl. 19.00

Tinas kök SVT1 14 september 2006 kl. 20.00

Doobidoo SVT1 27 oktober 2006 kl. 20.00

Filmkrönikan SVT2 23 november 2006 kl. 22.30

Huvudresultat

Resultaten av denna undersökning visar att ungefär 4/5 av de medverkande i SVT Västs produktioner är av svensk etnisk tillhörighet. Resten av de medverkande är av annan etnisk tillhörighet. Detta resultat är en god representativ bild av Sverige som helhet då SCB:s siffror visar att det är ungefär 17 procent av Sveriges befolkning som har utländsk bakgrund. Det program som lyckas bäst i representationen men även framställningen av de medverkande är Rebellen. I detta program får alla oavsett bakgrund eller kön komma till tals på lika villkor. I övriga program är de medverkande med annan etnisk tillhörighet med på villkoret att de just är av utländsk härkomst. Villkoret för medverkan i programmet är då inte det samma för alla parter.

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
3. SVT Väst och företagets mångfaldspolicy	5
3.1 SVT Väst.....	5
3.2 Programpresentation.....	6
3.2.1 Diggiloo/Doobidoo.....	6
3.2.2 Mat Tina/Tinas kök	6
3.2.3 Filmkrönikan.....	6
3.2.4 Rebellen.....	6
3.2.5 Debatt.....	6
3.3 SVT:s mångfaldspolicy	7
4. Medier och mångfald	9
4.1 Medierna i det demokratiska samhället	9
4.1.1 Offentlighet och demokrati.....	9
4.1.2 Mediernas värde i det demokratiska samhället	10
4.1.3 Mångfald i medierna.....	12
4.2 Medielogik och synlighet i medierna.....	13
4.3 Mångfaldsbegreppet.....	14
4.4 Mediebilder och stereotyper	16
5. Syfte och frågeställningar.....	18
5.1 Preciserade frågeställningar.....	18
6. Resultatredovisning och analys	19
6.1 Debatt och Rebellen	19
6.1.1 Debatt 2003.....	19
6.1.2 Rebellen 2006.....	21
6.1.3 Utvärdering av Debatt och Rebellen.....	23
6.2 Filmkrönikan	24
6.2.1 Filmkrönikan 2003	24
6.2.2 Filmkrönikan 2006	24
6.2.3 Utvärdering av Filmkrönikan	25
6.3 Diggiloo och Doobidoo	27
6.3.1 Diggiloo 2002.....	27
6.3.2 Doobidoo 2006.....	29
6.3.3 Utvärdering av Diggiloo och Doobidoo.....	30
6.4 MatTina/Tinas kök.....	31
6.4.1 MatTina 2003	31
6.4.2 Tinas kök 2006	32
6.4.3 Utvärdering av MatTina/Tinas kök	33
7. Slutdiskussion	34
8. Tillvägagångssätt och material	36
8.1 Metod.....	36
8.1.1 Val av metod.....	36
8.2 Material och urval.....	37
8.3 Kodschemats utformning och analysförfarandet.....	38
8.4 Sammanfattning.....	39

1. Sammanfattning

Resultaten av denna undersökning visar att ungefär 4/5 av de medverkande i SVT Västs produktioner är av svensk etnisk tillhörighet. Resten av de medverkande är av annan etnisk tillhörighet. Detta resultat är en god representativ bild av Sverige som helhet då SCB:s siffror visar att det är ungefär 17 procent av Sveriges befolkning som har utländsk bakgrund. Det program som lyckas bäst i representationen men även framställningen av de medverkande är Rebellen. I detta program får alla oavsett bakgrund eller kön komma till tals på lika villkor. I övriga program är de medverkande med annan etnisk tillhörighet med på villkoret att de just är av utländsk härkomst. Villkoret för medverkan i programmet är då inte det samma för alla parter.

Uppsatsen "SVT och mångfalden i rutan" är en kvalitativ innehållsanalys av åtta av SVT Västs produktioner. Undersökningen har gjorts utifrån ett mångfaldsperspektiv och fokus har legat på vilka aktörer som syns i SVT Västs program och hur dessa aktörer gestaltas. De program som har analyserats är Debatt, Rebellen, Filmkrönikan, Diggiloo, Doobidoo, MatTina och Tinns kök.

De teoretiska utgångspunkterna för undersökningen har varit medierna i det moderna samhället och deras roll i det demokratiska samhället. Även teorier kring synlighet och offentlighet men även stereotyper har behandlats. Syftet med undersökningen har varit att utvärdera om mångfalden i SVT Västs produktioner efter säsongen 2002/2003 har utvecklats och är representativ enligt SVT:s policy för etnisk och kulturell mångfald 2006 och de preciserade frågeställningarna har varit följande:

Vilka individer med avseende på etnisk, religiös och kulturell tillhörighet är det som syns i SVT Västs produktioner?

Hur framställs dessa individer som förekommer i SVT Västs produktioner?

Hur kommer de individer som syns i programmen till tals? Vilka roller och funktioner har dessa individer? Förekommer dessa individer i egenskap av egen person eller som representant för sin grupp? Går det att finna stereotypa föreställningar i gestaltningen av dessa individer?

2. Inledning

Medierna har i det moderna samhället fått en framträdande roll och individerna i samhället skulle inte klara sig utan medierna. Det är genom medierna som vi individer inhämtar kunskap om världen och utifrån denna kunskap tillsammans med våra personliga erfarenheter bildar vi oss åsikter, attityder och värderingar. Medierna bidrar till viss del att producera och reproducera kulturella värderingar som finns i samhället och de konstruerar föreställningar om vad det innebär att tillhöra en viss nationalitet eller samhällsgrupp. Särskilt tv:n bidrar till opinionsbildningen och identitetsskapandet hos individer och den kommer därför alltid vara ett intressant objekt att studera.

När jag först bestämde mig för att jag skulle läsa magisterkursen var min inställning att nu skulle jag göra något för en organisation, något som skulle kunna användas i den verkliga världen och inte bara i den vetenskapliga världen. Så när jag såg uppdraget som SVT Väst ville ha utfört var valet inte svårt. Mångfald och SVT, vilket ämne tänkte jag som alltid har tyckt att det är viktigt att få framföra sin åsikt fritt och utan villkor oavsett vilken bakgrund man kommer ifrån. Dessutom har jag alltid fascinerats av fenomenet Public Service. Public Service är något som vi här i Sverige anser jag är bortskämda med. Det är inte i många länder som det görs bra tv som är reglerad till den grad där kreativiteten inte blir hämmad. Dock är det svårt att vara ett Public Service företag. Samhället förändras konstant och för att denna bild ska förmedlas måste medierna vara snabba med att ta till sig de förändringar som sker i världen.

SVT Väst är en av sju programproducerande enheter inom SVT och nu när samhället har förändrats så pass att vi istället pratar om ett mångkulturellt samhälle vill de inte vara sena att förändra sin verksamhet och implementera dessa förändringar i sin verksamhet. Representativitet har alltid varit viktigt för Public service, alla ska ha lika rätt att ses och höras, oavsett etnisk, kulturell eller religiös tillhörighet. Frågan är hur väl lyckas man inom SVT Väst med denna uppgift, vilka är det som syns i deras program och i vilka roller?

2003 lade SVT ner programmet Mosaik som då var det enda program som berörde ämnet mångfald. Istället hade företaget en vision om att hela verksamheten skulle genomsyras av detta fenomen. Ett mångfaldcenter bildades och något år senare skapades en policy om etnisk och kulturell mångfald. 2006 bestämde SVT att hela verksamheten skulle försöka arbeta aktivt med denna fråga. SVT Väst har arbetat mycket med detta ämne och nu vill man utvärdera sitt innehåll för att se hur väl de lyckas med att ge Sverige en representativ bild av det samhälle som vi idag lever i.

Det har tidigare gjorts många undersökningar utifrån mångfald och medier men endast inom nyhetsförmedlingen, då det har sagts att det är nyhetsmediet som är det centrala i åsikts- och opinionsspridningen i samhället, men att det är även här den viktiga arenan där medborgare och politiker kan träffas. Jag anser dock att all medieproduktion är viktig för informations- och åsiktsspridning i samhället och därför har jag valt att inrikta mig på program som faller inom genren allmän-tv. En jämförelse kommer att göras mellan två tidpunkter för att se om det aktiva arbetet inom SVT Väst visar sig i deras produktioner eller inte.

För att få det djupa i resultaten som företaget eftersöker har jag valt att göra en kvalitativ analys av det material som har blivit utvalt. Metoden jag kommer att använda mig av kallas Ethnographic Content Analysis, ECA, och det är en metod som till fördel används vid studier av ett fenomen som är föränderligt över tid och rum, såsom mångfald är. Materialet jag kommer att studera består av åtta program inom genren allmän-tv. Det är fyra program som kommer att analyseras

närmare vid två tidpunkter, den ena tidpunkten då programmet Mosaik fortfarande existerade och den andra tidpunkten är då själva policyn för etnisk och kulturell mångfald började användas inom hela SVT:s verksamhet.

Disposition

Jag kommer att börja med att i kapitlet "*SVT Väst och företagets mångfaldspolicy*" presentera uppdragsgivaren för denna uppsats. Det kapitlet går igenom lite kort om SVT Väst samt ger en presentation av de program som kommer att analyseras i undersökningen. Även SVT:s mångfaldspolicy presenteras då det är den som är central i detta arbete.

Därefter går jag närmare in på de teorier som jag kommer att utgå ifrån. Begrepp som offentlighet, synlighet, representation och stereotyper är i detta kapitel styrande men även begreppet mångfald kommer att diskuteras närmare. Efter en diskussion av dessa centrala begrepp presenteras syftet och de preciserade föreställningarna för undersökningen.

Mitt resultat av analysen presenteras sedan i kapitlet "*Resultat och analys*". Upplägget i detta avsnitt kommer att utgå ifrån de två säsongerna som kommer att studeras. Varje program kommer att analyseras i två tidpunkter och det är alltså dessa programpar som får stå för strukturen i resultatdelen. Varje program kommer att först presenteras utförligt genom en tabell och sedan kommer en beskrivning av programmet att göras med väsentlig information som har hittats. Slutsatserna och sammanställningen av resultat och analys presenteras sedan i slutdiskussionen.

Sista kapitlet i denna uppsats är kapitlet "*Tillvägagångssätt och material*". Här beskrivs metoden utförligt men även urvalet presenteras. Här beskrivs alla val och beslut som har tagits under undersökningens gång och som kan ha påverkat undersökningens resultat.

3. SVT Väst och företagets mångfaldspolicy

För att underlätta förståelsen av uppsatsen kommer jag i detta avsnitt kort presentera SVT Väst och deras uppdrag som programproducerande enhet men även ge en presentation av programmen som ska analyseras. Även SVT:s mångfaldspolicy kommer att presenteras.

3.1 SVT Väst

SVT är ett public service företag som förra året fyllde 50 år och ända sedan starten har företaget sagt sig göra tv i allmänhetens tjänst. SVT finns på 30 orter runt om i landet och har idag drygt 3000 anställda. SVT ägs sedan 2004 av en stiftelse vilket gör att företaget har en mycket självständig ställning då de varken styrs av staten eller av kommersiella intressen och därför säger företaget att de gör "fri television". SVT är främst ett programbolag som har som sin huvudsakliga uppgift att producera program i ett brett utbud i olika genrer. Organisationen bygger på hur de enskilda programenheterna utvecklar och organiserar programverksamheten. Verksamheten för programmen bedrivs och styrs genom ett uppdrag där varje programenhet arbetar aktivt med att producera olika program. Inom varje programenhet finns det programchefer som har ansvaret att leda, organisera och utveckla verksamheten inom programmen (www.svt.se, 2007-04-15).

SVT Väst är en av sju programenheter inom SVT, men även den enda enheten som producerar och utvecklar program inom alla genrer; Nyheter, Samhälle, Fakta, Kultur, Barn, Underhållning och Drama.¹ Alla program som enheterna producerar sänds i riks-tv utom de regionala nyheterna som sänds regionalt. Det regionala nyhetsprogrammet i SVT Väst är Västnytt. SVT Väst omfattar Halland, Bohuslän, Västergötland och Dalsland. Produktionsorterna är Göteborg, Borås, Halmstad och Uddevalla och under 2006 var det runt 200 anställda på enheten.

Exempel på program som SVT Väst producerat under det gångna året är *På spåret*, *Doobidoo*, *Carin 21:30*, *Tinas* och *Niklas Mat*, *Filmkrönikan*, *Uppdrag Granskning* och drama såsom *Mäklarna*, *Poliser* och *Saltön*. Totalt sände SVT Väst under 2006 455 timmar produktion fördelat på 34 titlar. Inför 2007 har enheten fått förtroendet att producera 442 timmar fördelat på alla titlar. Programutveckling och programproduktion hör till kärnverksamheten i SVT Väst och enheten försöker hela tiden utveckla nya programidéer för produktion. I sommar kommer hela verksamheten tillsammans med Sveriges Radio Göteborg att flytta till nya lokaler; Kanalhuset beläget på Norra Älvstranden.

SVT Väst karakteriserades år 2006 av att tekniken gick framåt och SVT Väst var första enhet att genomföra två HDTV-produktioner från produktionsstart till slut. En av produktionerna var inom Drama och blev en kortfilm om tv; *Fem minuter om tv*. Samtidigt utvecklades och förverkligades planerna på filbaserad programleverans i slutet av året. Nu levereras samtliga program genom denna teknik till den sändande enheten i Stockholm. 2006 fick SVT Väst även ta emot åtta svenska pris och tre internationella pris för sin kvalitet och sitt utbud (SVT Väst, Verksamhetsberättelse 2006).

¹ Sport är den enda genre SVT Väst inte producerar program inom.

3.2 Programpresentation

3.2.1 Diggiloo/Doobidoo

Doobidoo är ett musiktävlingsprogram där Lasse Kronér numera är programledare. Tidigare har Lasse Holm varit ledare för programmet som då gick under namnet *Diggiloo*. Programmet har flera kända gäster som tävlar i par mot varandra och de får svara på olika frågor som är relaterade till både svensk och internationell musik. Programmet är helt utvecklat av SVT Väst och har som första egentillverkat format någonsin sålts utomlands till polska TVP och australiensiska Seven Network (SVT Väst, Verksamhetsberättelse 2006).

3.2.2 Mat Tina/Tinas kök

Mat Tina/Tinas kök är som namnet avslöjar ett matprogram där den kända tv-kocken Tina Nordström tillagar diverse maträtter. Under 2006 har målet varit att spontant komponera och tillaga menyer från de råvaror som en eller flera hemliga gäster överraskat Tina med. I programmet presenteras även reportage av Pelle Westman som besöker både exotiska och mer vanliga platser. Serien samproduceras med de andra nordiska ländernas public service företag och sänds i hela Norden med goda tittarsiffror (SVT Väst, Verksamhetsberättelse 2006).

3.2.3 Filmkrönikan

Filmkrönikan är ett av SVT:s äldsta program som förra året genomgick en förändring mellan de två säsongerna. Den tidigare programledaren Orvar Säfström avslutade sitt uppdrag och istället tog Helena von Zweigbergk över. Bytet av programledare innebar även att formatet ändrades, programmet gick från att vara filmmagasin till ett mer samtalsorienterat program med recensent och inbjuden gäst. Filmbevakningen introducerades på SVT:s webbsida och blev fortsatt en av de mest besökta sajterna på svt.se. Nya programledare för Filmkrönikan detta år är Andrea Reuter och Navid Modiri (SVT Väst, Verksamhetsberättelse 2006).

3.2.4 Rebellen

Rebellen är en av SVT:s nya produktioner och är ett samhällsprogram för barn i åldern 9-12 år. Sex unga rebeller undersökte under 2006 olika samhällsproblem och försökte sedan lösa problemen. Bland annat togs samhällsproblem såsom fattigdom, hemlöshet och rasism upp och barnen lyckades med detta göra angelägen journalistik för barn och unga. Tack vare ungdomarnas goda journalistik gavs en DVD ut som var riktad till skolor för att användas i undervisningen. Programmet belönades även med Sören Olssons och Anders Jacobssons stipendium *Våga vara unik*. Programledare för säsongen 2006 var Räsha, Axel, Tove, Elsa, Adam och Alfredo (SVT Väst, Verksamhetsberättelse 2006).

3.2.5 Debatt

Debatt var ett direktsänt aktuellt debattprogram som tog upp alla möjliga ämnen för diskussion. Vårsäsongen 2006 var sista tillfället då programmet sändes och redaktionen fick ta emot många besvikna tittares reaktioner. Några ämnen som togs upp under våren var "*Hur är tillståndet i nationen?*", "*Kärnkraften*", "*Polisbrutalitet*", "*Är Sveriges Television verkligen fri?*" och "*20 år efter skotten på Sveavägen/Mordet på Olof Palme*". Programledare för vårsäsongen var Lennart Persson (SVT Väst, Verksamhetsberättelse 2006).

3.3 SVT:s mångfaldspolicy

För att ytterligare ge en förståelse för uppsatsen har jag valt att nedan ge en beskrivning av SVT:s policy för etnisk och kulturell mångfald 2006.

2003 lades SVT:s program för mångfald, Mosaik, ner. SVT:s tanke var då att inte begränsa arbetet med mångfald till ett enskilt program utan företaget ville istället sträva efter att låta hela verksamheten genomsyras av mångfald. Ett mångfaldscenter inrättades och 2004 togs det fram en mångfaldspolicy. Denna policy har från och med 2006 lagt ut riktlinjer för hela SVT:s verksamhet och då även för SVT Väst.

I policyn står det att arbetet med att främja etnisk, religiös och kulturell mångfald berör både företagets utbud och personal. Utbudet omfattar inte endast program utan här ska även personalfrågor beaktas utifrån ett mångfaldsperspektiv. Detta kan gälla programledare, reportrar och annan personal som framträder i programmen. När det gäller programverksamheten regleras denna verksamhet specifikt av Yttrandefrihetsgrundlagen, Radio- och TV-lagen samt SVT:s sändningstillstånd. Radio- och TV-lagen reglerar bland annat att SVT ska *"hävda det demokratiska statskicketets grundidéer samt principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet"* (Policy för etnisk och kulturell mångfald, 2006:3). Det som reglerar programutbudet mer specifikt är SVT:s sändningstillstånd och tillståndet innebär bland annat en skyldighet att tillhandahålla ett mångsidigt utbud som speglar de olika kulturer som finns i Sverige. SVT:s verksamhet styrs även av SVT:s övriga policy- och strategidokument och European Broadcasting Unions² deklaration om etnisk, kulturell och religiös mångfald.

I inledningen till SVT:s mångfaldspolicy deklarerar SVT att de står för humanism som innebär att de ska ha *"respekt för människans okränkbara värde och ett avståndstagande från krafter som begränsar eller förnekar människans frihet"* (Policy för etnisk och kulturell mångfald, 2006:4). Den etniska och kulturella mångfalden innebär för SVT att utbud och tjänster ska spegla att Sverige består av människor med olika etnisk tillhörighet, trosuppfattning och kulturell bakgrund. Därför ska SVT, enligt policyn för etnisk och kulturell mångfald:

- vara en av de viktigaste aktörerna i utvecklingen av ett samhälle präglat av etnisk, religiös och kulturell mångfald
- i utbudet av program och tjänster öka kunskapen om och förståelsen mellan människor med olika etnisk och kulturell bakgrund och motverka fördomar och stereotyp tänkande
- verka för att personal både framför och bakom kameran får lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, trosuppfattning eller kulturell bakgrund (Policy för etnisk och kulturell mångfald, 2006:4)

² European Broadcasting Union eller på svenska Europeiska Radio- och TV-unionen, ofta förkortat till EBU eller UER, är världens största sammanslutning för nationella TV- och radiobolag.

Vad gäller programverksamheten så ska etnisk och kulturell mångfald beaktas i varje programkategori vad gäller planering, kontrakt och utvärderingar. Beaktandet ska avse både medverkande personer i programmen och de personer som finns framför och bakom kameran i programprojekten. Därför ska SVT i sina program:

- undvika att generalisera om etniska, religiösa och kulturella grupper och låta människor framträda som individer och inte i första hand som representanter för den etniska gruppen
- synliggöra människor med olika bakgrund i vardagliga sammanhang
- spegla och berätta om interkulturella möten
- aktivt söka källor och experter med olika etnisk och kulturell bakgrund
- ifrågasätta traditionella perspektiv genom att spegla och granska i syfte att bidra till att öka kunskapen om och förståelsen mellan människor med olika etnisk och kulturell bakgrund
- spegla och granska integrationsprocessen i Sverige och andra länder
- använda programledare med olika etnisk och kulturell bakgrund och erfarenhet
- reflektera samhället genom att tillse att medarbetare och medverkande som talar svenska med dialekt eller brytning deltar och framträder i programverksamheten (Policy för etnisk och kulturell mångfald, 2006:5)

SVT ska alltså på ett brett spektrum tala för och visa den mångfald som finns i samhället. SVT ska med andra ord vara ett forum och en arena för alla de opinioner och åsikter som finns i samhället, samtidigt som de på ett så objektiva sätt ska visa den etniska, religiösa och kulturella mångfalden som finns i dagens samhälle. Policyn innehåller även riktlinjer för personalen och arbetsplatsen men eftersom detta inte är aktuellt för denna undersökning kommer jag inte gå in närmare på dessa riktlinjer.

4. Medier och mångfald

I detta kapitel kommer jag att presentera de teorier och begrepp som jag använder mig av i min undersökning. Utgångspunkten i den teoretiska delen kommer att vara mediernas roll i det demokratiska samhället, där jag diskuterar offentlighet och synlighet i medierna. Därefter följer en utförlig presentation och diskussion av begreppet mångfald. Kapitlet avslutas med en diskussion kring mediebilder och stereotyper.

4.1 Medierna i det demokratiska samhället

Min utgångspunkt i denna undersökning kommer att vara den att medierna har en viktig funktion i det demokratiska samhället då medierna spelar en central roll i offentligheten och för samtalen i offentligheten. Demokrati inbegriper någon slags kommunikation mellan medborgare och makthavare och medierna är i det moderna samhället en viktig kommunikationskanal för detta samtal, medierna är som det kallas en *"offentlighetens arena"*. Inom medieforskningen har offentligheten och mediernas roll i denna kommit att bli ett omfattande forskningsområde och studieobjekt. Det som dock är intressant för denna undersökning är medierna och deras roll i offentligheten.

4.1.1 Offentlighet och demokrati

Begreppet offentlighet används primärt för att beskriva var och hur samtalen i det offentliga äger rum. Inom begreppet offentlighet hamnar även de frågor som berör vem som får tillträde till det offentliga rummet. Offentlighet handlar med andra ord både om tillgång och deltagande i det offentliga, det som syns och är öppet (Jönsson, 2004:15f). McQuail definierar offentlighet som ett rum, en arena, ett forum för den offentliga diskussionen (McQuail, 2000:157). Sammantaget kan man säga att offentlighet handlar om det samtal som sker mellan olika aktörer och som är öppet och synligt för alla. Fokus i denna undersökning kommer att ligga på hur olika grupper och intressen kommer fram och återges i medierna.

Ett viktigt verk vad gäller offentlighet och det offentliga samtalet är Jürgen Habermas bok *Borgerlig offentlighet* (1998), som han skrev 1962. Habermas diskuterar i denna bok mediernas betydelse för det offentliga samtalet. I den borgerliga offentligheten i Habermas bok var mediernas uppgift att förmedla medborgarnas argument men även ge medborgarna information och material för eftertanke. Medierna skulle alltså fungera som ett forum för det offentliga samtalet men pressen fungerade även som en arena för de människor som hade bestämda politiska och kulturella idéer. Pressen var alltså både arenor och aktörer i det offentliga samtalet (Habermas, 1998:157ff & Gripsrud, 1999:283).

Habermas bok har bidragit med ett övergripande perspektiv på mediernas roll i samhället och hans offentlighetsteori i detta sammanhang är viktig för att den problematiserar hur individer kommunicerar i det demokratiska samhället och vad mediernas roll i denna kommunikation betyder. Sammanfattningsvis handlar även Habermas offentlighetsteori om vilka spelregler som sätter nivåerna på de offentliga debatterna som är grund för de politiska beslut som fattas av makthavarna i samhället (Gripsrud, 1999:287f). Denna fråga är även en grundläggande fråga vad gäller teorier om demokrati.

Det finns en rad olika teorier som berör och diskuterar demokrati men sammanfattningsvis handlar dessa teorier om hur ett demokratiskt samhälle kan och bör fungera. Jag kommer endast att diskutera kring den moderna representativa demokratimodellen då det är den som är utgångspunkten i denna undersökning. Forskning som bedrivs inom statsvetenskap utgår idag primärt ifrån tre modeller om demokrati; valdemokrati, deltagardemokrati och deliberativ demokrati eller samtalsdemokrati (Heywood, 1999:224ff).³ Habermas teori om offentlighet kan närmast kopplas till den deliberativa demokratimodellen då båda teorierna ser demokrati som en process formad av en dialog mellan makthavare och medborgare där åsiktsformuleringen är en central aktivitet (Jönsson, 2004:17). Det är även den deliberativa demokratiteorin som är den mest relevanta för denna undersökning då den utgår från en dialog mellan de styrda och de styrande.

Tittar man på den svenska Demokratiutredningen från år 2000, lyfter denna fram sju demokratimodeller som till viss del överensstämmer med de redan nämnda teorierna men även täcker in andra aspekter som för denna undersökning är relevanta. De modeller som Demokratiutredningen visar upp är; den elitistiska, den populistiska, den liberala, den kommittära, den deltagande, den mångkulturella och den deliberativa modellen (SOU, 2000:1:21f).⁴ Utöver den deliberativa teorin är även den mångkulturella teorin av intressen när det gäller studier av medier utifrån ett mångfaldsperspektiv. I den mångkulturella modellen betonas individens olikhet i det mångkulturella samhället och att det ska finnas möjligheter för dessa grupper att synas och höras trots deras storlek. En väg för de marginaliserade grupperna att höras och synas i samhället är via medierna. Medierna bör i ett mångkulturellt samhälle tillåta att alla grupper i samhället får tillfälle att synas och höras på lika villkor.

4.1.2 Mediernas värde i det demokratiska samhället

Betydelsen hos medierna för det offentliga samtalet blir allt större ju mer moderniserat samhället och tekniken blir. Demokrati kan sägas handla i grunden om relationen mellan medborgare och makthavare. Det är i dagens samhälle nästan omöjligt att inte se medierna som en medlare och en arena för relationen mellan medborgare och makthavare, medierna kan sägas utgöra en viktig funktion i demokratin och utan medier skulle dagens demokratiska samhälle i stort sett inte fungera. På ett normativt plan är det centralt för demokratin att medborgarna i samhället är så välinformerade som möjligt, vilket i sin tur visar på hur viktig informations- samt yttrandefriheten i samhället är.

En av de centrala aspekterna i teorier om det demokratiska samhället är tanken att alla medborgare ska kunna delta i den offentliga opinionsbildningen på egna och fria villkor. En förutsättning för att en demokrati ska kunna fungera är att det existerar en fri åsiktsbildning, yttrandefrihet och informationsfrihet och här utgör medierna en central roll. Genom att individer kan ta del av och ta ställning i samhällsfrågor via medierna kan demokratin fungera som den ska enligt den deliberativa modellen. De styrande föreställningarna om hur medierna fungerar i den

³ Valdemokratin handlar om hur åsikterna kommer till uttryck, exempelvis som röstning i politiska val. Deltagardemokratin däremot fokuserar mer på medborgarnas agerande och är därmed en teori som fokuserar på demokrati som innehåll och process.

⁴ Demokrati i den elitistiska modellen ses som ett institutionellt arrangemang för att fatta politiska beslut och bygger på tanken att individerna i samhället deltar i politiska val och väljer mellan olika eliter. Den populistiska demokratiteorin utgår från att beslut endast ska genomföras om det finns ett stöd från majoriteten av befolkningen. Den liberala eller nyliberala demokratiteorin betonar individens och privatsfärens betydelse och frihet. Staten ska i denna modell göra så lite som möjligt, jämlikhet är en central tanke och är viktig under förutsättning att alla individer ges samma möjligheter. Den kommittära modellen betonar däremot gemenskapen och det kollektiva och menar på att vi alla ingår i en gemenskap. Den deltagande demokratimodellen ser människan som en social varelse som ska leva i en jämlik gemenskap med andra individer. Individen ska garanteras ett deltagande i politiska beslut för att rätt beslut ska kunna tas.

klassiska offentligheten som Habermas beskriver lever kvar som en måttstock på mediernas roll i dagens demokratier (Gripsrud, 1999:282f).

Den deliberativa demokratimodellen är den som är mest anpassad till dagens mediasamhälle då den tydligast fokuserar på mediernas roll och betydelse för en fungerande demokrati. I *Medierna och moderniteten* (2001) diskuterar John B. Thompson medierna och deras roll i den deliberativa demokratimodellen. Thompson menar på att den deliberativa demokratimodellen ser medborgarna i samhället som självständiga varelser som kan ta in information samt åsikter och utifrån dessa bilda sina egna uppfattningar, åsikter och därmed ta egna beslut. Därmed handlar den deliberativa demokratimodellen primärt om självständig åsiktsbildning hos den enskilde medborgaren och för detta behövs det ett stort engagemang hos de styrande för att motivera alla medborgare i denna självständiga process. För att denna process ska fungera på ett optimalt sätt krävs det att en stor mängd information görs tillgänglig till medborgarna och det är här menar Thompson att medierna tillför en viktig funktion att fylla i det moderna demokratiska samhället (Thompson, 2001:314f). Således spelar medierna en central roll för opinions- och åsiktsbildningen i den deliberativa modellen då de agerar både som en informationskälla för medborgarna och en arena för samtalet mellan medborgarna och makthavarna.

Mediernas uppgift och roll berörs sällan rent specifikt när demokrati diskuteras men de tankar om att medierna faktiskt spelar en viktig roll i det demokratiska samhället har lett till en rad förväntningar och krav på mediernas verksamhet och utbud. Dessa förväntningar har resulterat i vissa värden och normer som uttrycks i mediepolitiken. Rent allmänt handlar dessa förväntningar i huvuddrag om mediernas betydelse att sprida information och att bidra till en fri åsiktsbildning genom det offentliga samtalet. I huvudsak gäller dessa förväntningar nyhetsmedierna då det är dessa som är mest kopplade till verkligheten och informationsspridningen men jag tycker även att det är viktigt att tillämpa dessa tankar och förväntningar på övrigt mediematerial då det inte bara är nyheterna som bidrar till att informera och vara en arena för det offentliga samtalet. Övrigt mediematerial har till exempel en viktig roll i spridandet av kultur (Hadenius & Weibull, 2003:38f)

I dagens moderna samhälle utgår man ifrån att medierna i huvuddrag har tre uppgifter; att informera, granska och att vara ett forum för debatt (Hadenius & Weibull, 2003:37). Detta är dock inget krav utan en rekommending för att kunna vara ett forum för åsiktsbildning och därmed spela en viktig roll i det demokratiska samhället. Mer konkret skulle man kunna sammanfatta mediernas uppgift i att de dels ska *"fungera som opinionsförmedlare på ett sätt som låter olika åsiktsriktningar komma till tals, dels fungera som informationsförmedlare på ett sådant sätt att medborgarna självständigt kan bilda sig en uppfattning och ta ställning i olika saksfrågor"* (Jönsson, 2004:22). I och med att medierna är de enda som kan förmedla opinioner och vara en informationskälla för medborgarna har de i dagens samhälle skapat sig en viss maktposition där dem är de enda som kan styra vad som syns i medierna. Med detta som bakgrund har det därför skapats en rad olika normer för hur mediernas verksamhet och innehåll ska styras. Dessa normer grundar sig på olika värden som i detta sammanhang handlar om hur medierna kan bidra till en fungerande demokrati, ett sådant värde är mångfald (Jönsson, 2004:23).

4.1.3 Mångfald i medierna

Det som är centralt för normativa medieteorier är frågan om vilken roll medierna ska spela i samhället och hur den rollen ska kunna uppfyllas. Denis McQuail är en av de forskare som mest ägnat sig åt att diskutera och teoretisera kring medier, värden och normer. McQuail presenterar i sin bok *Media Performance* (1992) några övergripande värden som enligt honom bör förknippas med utvärderingen av mediernas verksamhet och innehåll. De värden han identifierar är frihet, jämlikhet, mångfald, informationskvalitet, social ordning/solidaritet och kulturell ordning. Begreppet mångfald ses som ett centralt värde som är kopplat till både frihet och jämlikhetsprinciperna (McQuail, 1992:77f).

Kravet på mångfald bredde ut sig parallellt med att det liberala samhället och demokratin växte fram. Då mångfalden i samhället spred sig blev betoningen på värdet av mångfald starkare och till sist kunde det pluralistiska samhället etableras. Mångfaldsprincipen utgår oftast ifrån tanken att medierna ska ta hänsyn till men även spegla olika intressen i det pluralistiska samhället (McQuail, 1992:141). Därmed är mångfald ett normativt begrepp som med fördel kan användas både för att beskriva och förklara mediernas innehåll (Jönsson, 2004:24). Enligt McQuail kan mediemångfald uppnås i huvudsak på tre olika sätt; genom att medierna i innehållet och strukturen representerar eller speglar den mångfald som finns i samhället, genom att medierna ger tillträde till men även utgör ett forum för olika röster i samhället och genom att medierna erbjuder valmöjligheter i utbudet så individen får en större frihet att välja det individen vill ha (McQuail, 1992:144f).

Dessa tre sätt att uppnå mångfald i medierna sammanfaller väl med de tankar som finns om mediernas roll i den deliberativa demokratimodellen. Mediernas roll består i som tidigare nämnt i att informera och även engagera medborgarna i debatten som finns i offentligheten. Medierna ska även bidra med att vara ett forum och en mötesplats för det offentliga samtalet. John B. Thompson uttrycker det:

”/.../ medieinstitutionerna har en särskilt viktig roll att spela i utvecklingen av en deliberativ demokrati. Det är nämligen främst genom dem [medierna] som individerna skaffar sig information och möter olika synpunkter på de saker som de kan förväntas bilda sig en genomtänkt uppfattning om. /---/ Att odla mångfald och pluralism i medierna är därför ett väsentligt villkor för utvecklingen av en deliberativ demokrati och inte något umbärligt alternativ därtill. Deliberationen hämtar näring ur kollisionen mellan konkurrerande uppfattningar; inget är mer destruktivt för den deliberativa processen än en orkestrerad opinion som inte tillåter några avvikelser. Genom att säkra de villkor under vilka makten kan sättas i fråga och en mångfald av åsikter kan komma till uttryck blir principen om reglerad pluralism en del av den institutionella ram inom vilken idén om deliberativ demokrati kan utvecklas praktiskt.” (Thompson, 2001:317f)

Medierna kan och bör alltså i den deliberativa demokratin stärka medborgarnas möjligheter till inflytande, deltagande och delaktighet i det offentliga samtalet och ett av de värdena för att uppnå detta mål är mångfald. En ökad mångfald och öppenhet i medierna kan bidra och har visats sig bidra till att höja demokrativärdet i mediernas innehåll och struktur (SOU, 2000:1:77). Medierna och deras roll i dagens samhälle och i politiska sammanhang har skapat en ny offentlighet som bland annat John B. Thompson kallar för *”medierad offentlighet”* (Thompson, 2001:159). Aktörerna i offentligheten har blivit mer beroende av publicitet och synligheten i medierna har blivit väsentlig för dessa aktörer. Den nya synlighet som medierna har skapat kommer diskuteras mer ingående i nästa avsnitt som tar sitt avstamp i ett annat centralt begrepp inom medieforskningen, nämligen medielogik.

4.2 Medielogik och synlighet i medierna

Medierna är idag som redan nämnt en stor del av individens vardag. Medierna ger individen både en orientering i omvärlden och visar på olika opinioner som finns i dagens samhällsfrågor. I och med att samhällets individer är så beroende av medierna i det moderna samhället har dessa skapat sig en stark position och en framträdande roll i samhället. Samtidigt som medierna har ett starkt grepp om den moderna individen befinner de sig i en väldigt dynamisk och föränderlig värld själva. Som institution står medierna mitt emellan många starka krafter i samhället; såväl ekonomiska som politiska krafter som drar åt var sitt håll och som i sig gör att samhället och individerna i samhället förändras.

Medierna måste ses som en del av ett socialt kraftfält i det moderna samhället, där innehållet och produktionen påverkas av olika relationer både inom och utanför organisationen. De individer som befinner sig inom organisationen tar beslut där de är tvungna att se till olika restriktioner, krav och förväntningar från flera externa håll, såsom ägarna av organisationen men också de på senare tid utvecklade pr-byråerna. Även de interna relationerna påverkar mediernas innehåll och produktion. Individerna som arbetar inom organisationen har sin syn på sitt arbete och verkligheten och detta behöver inte alltid överensstämja med organisationens syn och mål (McQuail 2000:249f). Allt detta påverkar vad som anses vara av värde att producera och publicera i medierna, något som vi närmare känner till som medielogiken.

Medielogiken innebär alltså att det som publiceras är det *"som passar mediernas format, dess organisation, interna arbetsvillkor, normer och behov av uppmärksamhet"* (Strömbäck, 2000:157). Medier är trots allt vinstdrivande företag och detta innebär att de ofta arbetar efter utprövade och strömlinjeformade format såsom till exempel såpoperor och morgonprogram. Medierna försöker hela tiden utveckla format som attraherar publiken för att hålla uppe sina tittarsiffror men detta leder till en viss likriktning av innehållet i medierna. Denna kommersialisering och likriktning av medierna omformar de texter som visas och publiceras i medierna då medierna ständigt letar efter säljande format för att överleva, samtidigt som det påverkar vilka som syns och hur dessa individer syns i medierna (Gripsrud, 1999:335ff).

Synligheten i medierna har problematiserats främst av John B. Thompson i *Medierna och moderniteten* (2001). Det som syns i tv når miljontals individer världen runt och denna synlighet ställer nya villkor på dem som vill synas och syns i tv-rutan. Även *"synriktningen"* är annorlunda vad gäller tv. Det som syns i tv ses av miljontals tittare men det eller de som syns i tv kan inte se tittarna. Detta skapar enligt Thompson enkelriktade blickar som karakteriseras av en kontrast mellan producenter och publik vad gäller synlighet och osynlighet. Individens och handlingars synlighet har blivit skild från delandet av den fysiska platsen och därmed är synligheten inte underkastad samma villkor som interaktionen ansikte mot ansikte. Denna nya synlighet kallar Thompson för *"medierad offentlighet"*, denna nya offentlighet är inte lika lätt att styra vad gäller synlighet. Den visuella framtoningen av individer har nämligen fått en framträdande roll i tv. Det gäller inte enbart att synas utan det gäller även att synas på rätt sätt. Samtidigt skapar denna *"medierade offentlighet"* och synlighet en öppenhet som är svår att hantera vad gäller till exempel budskap. Synligheten i medierna går att styra men det sätt som synligheten tas emot av tittarna är inte lika lätt att styra, tittarna väljer själva på vilket sätt de ska tolka budskapet och detta skapar enligt Thompson en *"bräcklighet"* hos synligheten (Thompson, 2001:151ff).

Som public service företag ter sig medielogiken kanske lite annorlunda. Ett public service företag måste följa lagar och regler och uppnå vissa mål i sina produktioner. Det är om än svårare för public service företag att göra sig hörda i ett kommersiellt samhälle. Ett public service företag har inte heller de ekonomiska förutsättningarna som ett privat medieföretag har. Sveriges Television ska inte visa reklam och därmed går företaget miste om reklamintäkter som måste täckas av andra intäkter såsom den omdiskuterade tv-avgiften. Därmed kan det vara svårt för ett public service företag att köpa in moderna och populära serier som lockar många tittare, så de måste på annat sätt locka sina tittare. Ett sätt att locka tittare kan vara att sträva efter och utge sig för att vara det medieföretag som värderar normer såsom mångfald och fri åsiktsbildning högt och därmed vara det som kan kallas för *"fri television"*.

Medielogiken styr som sagt vad som publiceras i medierna och hur. Vissa personer och grupper kan komma att gynnas i framställningen och synligheten i medierna. Den grupp som tyvärr har fallit utanför denna gynnsamma synlighet och varit underrepresenterad under många år är invandrargruppen. Flera rapporter och undersökningar⁵ visar att endast omkring 10 procent av dem som får komma till tals i nyhetsrapporteringar är personer med invandrarbakgrund, mot underlag att andelen invånare med utländsk bakgrund i det svenska samhället är omkring 15 procent, denna siffra har dock gått ner från 20 procent efter att SCB ändrat definitionen på personer med utländsk bakgrund (www.scb.se:a, 2007-05-20).⁶ Statistiken har dock förbättrats avsevärt under 90-talet och om utvecklingen fortsätter åt rätt håll bör representationen av olika grupper i medierna bli mer jämlik. Med detta som bakgrund kan det därför vara av relevans att undersöka hur SVT utifrån sin mångfaldspolicy lyckas i sitt arbete med en jämlik och öppen representativitet i sina produktioner.

4.3 Mångfaldsbegreppet

Begreppet mångfald kan kopplas till en rad olika perspektiv och ordet har blivit ett honnörssord som används ofta i både samhälls- och vetenskaplig debatt och i var och varannan företagspresentation sägs det att mångfald är eftersträvansvärt (se ex. Ekdahl 2003:31ff). Därför tycker jag att det är i sin rätt att gå tillbaka till begreppets ordagranna definition för att visa vad begreppet egentligen står för. Enligt ordböckerna har ordet mångfald två betydelser. Den ena betydelsen står för en mängd av någonting eller en stor mängd av någonting. Den andra betydelsen står för att det även finns en variation inom mängden.

Tittar man på Svenska akademins ordbok på nätet står det där att mångfald är något växlande eller varierande och som används för ett stort antal varelser, föremål eller företeelser, men även att det är en generell beteckning för sådant som inom sig uppvisar åtskillnad (<http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>, 2007-04-30). Svenska Akademiens ordlista beskriver ordet som en *"mängd av enheter"* (SAOL, 1998). I Bonniers svenska ordbok (1994) beskrivs mångfald i första hand som en *"stor mängd"* av något, i andra hand som något som är *"flerfaldigt, mångdubbelt, varierande eller många av något"*. Vidare om man tittar i Natur och Kulturs svenska ordbok (2001) förklarar den ordboken ordet som *"många olika av något"* och ger kulturell mångfald som exempel på användning. Sammantaget kan man säga att mångfald innebär en *"mängd saker av olika karaktär"* (Ekdahl, 2003:34).

⁵ Se ex. Integrationsverkets rapportserie 2002:02, SOU 2005:56, SOU 2006:21, Nenzén & Tjällman 2004 och Ghersetti 2001.

⁶ Som personer med utländsk bakgrund räknas numera personer som är födda utomlands eller i Sverige av föräldrar födda utomlands. Personer födda i Sverige av en svenskfödd och en utlandsfödd förälder har inte längre utländsk bakgrund i statistiken, därav nedgången i den procentuella andelen.

Begreppet innebär dock att det inte enbart räcker till om det finns många objekt eller företeelser för att det ska kunna kallas mångfald utan objekten eller företeelserna måste också variera inbördes. Det går att tala om mångfald som grad av bredd, olikhet eller variation. Sammantaget definierar jag härmed mångfald som en mängd objekt/företeelser där objekten/företeelserna är olika eller av olika karaktär. I sammanhang där medier diskuteras kan det handla om olikheter inom ett medium men även mellan flera olika medier. Definitionen av vad som anses vara en mängd av något samt vad som menas med olika objekt/karaktär är dock oklart i detta fall. För att kunna diskutera begreppet och den faktiska betydelsen av ordet måste begreppet sättas in i ett sammanhang. Vad gäller mångfald i sammanhanget medier och innehållet i medierna har begreppet diskuterats utifrån ett antal andra koncept; såsom pluralism, variation och allsidighet (Jönsson, 2004:36).

Pluralism är ett begrepp som ligger nära mångfaldsbegreppet och enligt Bonniers svenska ordbok (1994) står begreppet för det värdefulla i att det finns många åsikts- och kulturriktningar i ett samhälle. *"Pluralism kan då sägas handla om olika åsikter, grupper och intressen i ett samhälle och i mediasammanhang hur dessa speglas och får tillträde i medierna"* (Jönsson, 2004:36). Pluralism är i mediasammanhang främst en funktion för att förmedla de olika opinionerna och åsikterna som finns i samhället. Tanken är då att medierna ska återge men även ge tillträde till olika åsikter i sina produktioner. McQuail diskuterar i *Media Performance* (1992) två slag av pluralism; *media pluralism* och *message pluralism*. Där *media pluralism* karakteriseras av att det finns flera mediekanaler, alltså strukturell mångfald, och *message pluralism* står för att medieinnehållet ska kännetecknas av mångfald (McQuail, 1992:164).

För att begreppet mångfald ska få en betydelse måste det alltså sättas in i ett sammanhang. Det kan dock nämnas att begreppet mångfald karakteriseras som något positivt och eftersträvänsvärt. McQuail listar flera sociala fördelar med mångfald bland annat att mångfald öppnar för ett socialt och kulturellt utbyte mellan olika grupper i samhället men även att det har en viktig funktion vid kontrollen av den fria mediemarknaden (McQuail, 2000:171). Begreppet är dock väldigt komplext och det kan som synes sammankopplas med en hel rad andra aspekter och perspektiv. Det sammanhang som mångfald kommer att kopplas till i denna undersökning är mediernas produktioner och dess innehåll men även tanken att samhällets alla grupper ska få en chans till att uttrycka sin åsikt i medierna.

4.4 Mediebilder och stereotyper

Medierna är idag en del av en individs identitetsskapande och de konstruktioner som syns av diverse personer i medierna påverkar hur en individ ser på sig själv och sin omgivning. Medierna definierar verkligheten omkring oss men även vilka vi är som individer (Gripsrud, 1999:16f). Mediernas representation och bilder av etnicitet har länge varit omdiskuterat och det har funnits många invändningar till det sätt som bilderna framställs. Representation är så pass viktig att det har införts begränsningar för hur vissa grupper får framställas offentligt, till exempel finns det förbud mot att yttra sig på ett nedlåtande sätt om individer på grund av deras etniska bakgrund (Gripsrud, 1999:25f). Trots detta kan man fortfarande ifrågasätta mediernas representation och mediebilderna av individer med annan etnisk bakgrund. Forskning visar samstämmigt att svenska medier rutinemässigt återskapar en övergripande ”vi” och ”dom”-indelning som följer linjer för etnisk tillhörighet (SOU, 2005:56:127).

Ett sätt för oss individer att skapa ordning i den information som vi får från medierna är att skapa stereotyper. Begreppet stereotyp formulerades och diskuterades av socialpsykologen Walter Lippman i början av 1920-talet i boken *Public opinion* (1922/1965). Lippman beskrev begreppet som en bild av världen som människan har i huvudet, denna bild är låst och oföränderlig och skapar en slags trygghet för individen (Lippman, 1965:53f). Stereotyper är en form av generalisering och förenkling som vi använder oss av för att förstå och tolka ny information. Stereotyper skapar ”igenkännings effekter”, en stereotyp måste vara något som en individ känner igen alltså vara en del av ett gemensamt tänkande annars är det ingen stereotyp. I och med att en stereotyp är en gemensamt uppkommen bild av något tillför stereotypen ”information i form av förutfattade meningar och associationer” (Strömbäck, 2000:160f). Stereotyper är med andra ord förenklade föreställningar som vi har av exempelvis kvinnor och män men även personer med annan etnisk bakgrund än svensk, stereotyper är en slags fördom/bild av världen som har blivit bunden över tiden.

Uttryck av stereotyper i medier kan göras med hjälp av nedsättande ord som ofta har rötter långt tillbaka i historien. Stuart Hall (1997) beskriver stereotyper som en sammansättning av binära oppositioner som konstruerar sociala kategorier som det ”normala” och det ”avvikande”. Stereotyper konstruerar vad som ”tillhör” och inte gör det och samtidigt vem som är ”Vi” och vem som är ”Dom” men framför allt vem som är ”de andra” och vem som är ”oss själva”. Dessa oppositioner skapas och blir något naturligt och något individen tar för givet (Hall, 1997:243f). Enligt Stuart Hall har framställningen av de svarthyade skapats utifrån tre historiska händelser. Den första händelsen är den amerikanska handeln med svarta slavar, den andra är den europeiska koloniseringen av Afrika och den sista händelsen är efterkrigsmigrationen från tredje världen. Utifrån dessa händelser kunde man strukturera en skillnad mellan ”vi” (i väst) och ”dem” (de andra) i olika medieproduktioner. ”Vi” betraktas bland annat som kulturella, civiliserade och vuxna, medan ”de andra” eller ”dom” betraktas som naturbundna, ociviliserade och barnsliga (Hall, 1997:239).

Ylva Brune (2004) har sedan 1997 kartlagt och undersökt hur personer med invandrarbakgrund gestaltas i de svenska nyhetsmedierna. Brune menar att nyhetsmedierna har skapat vissa berättelser av invandrare som utgår ifrån vissa ”typer” såsom teman och roller. Dessa teman och roller menar Brune associeras gång på gång med exempelvis ”invandrarkillen”, ”invandrar mannen” och ”invandrar flickan/ kvinnan” samtidigt som beskrivningar och analyser av dessa enskilda händelser eller personers livssituation framställs som att de har en generell relevans. I och med denna association och anknytning förenklas kommer det att skapas en generaliserad bild av alla invandrare (Brune, 2004:13). De typer av invandrare som förekommer i media är bland annat den unga ”invandrar kvinnan”, som numera är synonymt med bakgrund i ett muslimskt land, hon

"framträder i första hand som ett offer för våld, förtryck och konflikter mellan kulturer". Denna kvinna definieras alltså genom det som hon *"inte har, är och får i kontrast till"* en svensk ung kvinna som är *"fri, har pojkvän, äter p-piller och går på disko"* (Brune, 2004:13f). *"Invandrarmän"* eller *"muslimska män"* framställs istället i två kompletterande stereotyper. Gemensamt för de två stereotyperna av *"invandrarmännen"* är att *"mannen styrs av krafter utanför honom själv"* att han är aggressiv på grund av att andra till exempel kvinnor *"försöker undandra sig hans kontroll"*. Den mest aggressiva av stereotyperna grundar sig på mannens religion (islam) och det är denna som uppmanar och uppmuntrar mannen till våld mot kvinnor. Hos den andra stereotypen grundar sig mannens beteende på den *"bederskultur"* som finns i Medelhavsområdet. Det som kompletterar dessa två stereotyper är den *"maktlöshet och prestigeförlust"* som mannen upplever i Sverige, där hans hustru och dotter lockas av fri- och rättigheter, och där detta är grunden till det våld mannen utövar på kvinnan (Brune, 2004:14).

Även Brune diskuterar dessa stereotyper utifrån gamla *"koloniala fördomsmönster"* där *"den Andra mannen gestaltas som känslöstyrkt, fanatisk och fientlig"* medan *"den Andra kvinnan är förtryckt och okunnig"* men som kan befrias och räddas över till *"Vår sida"* (Brune, 2004:14). Brune menar på att dessa symbolladdade bilder och stereotyper av dessa två grupper inte bara är ett förtryck mot dessa individer utan även utgör ett *"symboliskt våld mot verkliga människor"* och som i slutändan blir vid användningen av dem *"ett sätt att förhindra dialog mellan individer och grupper"* av olika slag. Det är alltså viktigt att vara medveten om vilka negativa effekter som stereotyper kan få för agerande i vardagen. Därför är det viktigt att medierna inte befäster de stereotypa föreställningar som finns av invandrare utan att de hela tiden försöker ifrågasätta dessa symbolladdade bilder och istället skapar positiva stereotypa bilder av etnicitet.

5. Syfte och frågeställningar

Jag har nu presenterat den teoretiska referensramen och de mest relevanta begrepp som jag kommer att använda mig av i undersökningen. Nedan kommer jag att formulera forskningsproblemet samt presentera syftet och de preciserade frågeställningarna för undersökningen.

2003 lades SVT:s program Mosaik ner. Programmet var det enda program som berörde frågor som gällde mångfald. Anledningen till att programmet lades ner var för att SVT istället ville att hela deras verksamhet skulle genomsyras av mångfald. För att skapa en plattform för arbetet med mångfald skapade SVT ett mångfaldscenter och 2004 skrevs en policy för etnisk och kulturell mångfald. Från och med 2006 ska policyn lägga riktlinjerna för hela SVT:s verksamhet.

SVT Väst, som är en av de sju programproducerande enheterna inom SVT, har arbetat aktivt med frågor kring mångfald. Nu vill SVT Väst utvärdera sitt arbete och se om mångfald har utvecklats i verksamheten och om den genomsyrar deras produktioner. En jämförelse mellan SVT Västs produktioner mellan säsongen 2002/2003 och 2006/2007 kommer att göras för att undersöka om arbetet med mångfald har stärkts. Jämförelsen kommer att göras mellan de program som produceras inom genrererna Samhälle, Fakta, Nöje och Kultur.

Syftet med denna undersökning är alltså att *utvärdera om mångfalden i SVT Västs produktioner efter säsongen 2002/2003 har utvecklats och är representativ enligt SVT:s policy för etnisk och kulturell mångfald 2006.*

5.1 Preciserade frågeställningar

Vilka individer med avseende på etnisk, religiös och kulturell tillhörighet är det som syns i SVT Västs produktioner?

Hur framställs dessa individer som förekommer i SVT Västs produktioner?

Hur kommer de individer som syns i programmen till tals? Vilka roller och funktioner har dessa individer? Förekommer dessa individer i egenskap av egen person eller som representant för sin grupp? Går det att finna stereotypa föreställningar i gestaltningen av dessa individer?

6. Resultatredovisning och analys

I resultat och analysdelen av denna undersökning redovisar jag mina observationer och ger en tolkning av dessa. Kapitlet kommer att utgå ifrån de fyra programpar som har undersökts och en jämförelse mellan de två säsongerna kommer att göras efter varje presentation av programresultaten.

I redovisningen kommer jag först presentera varje program i tabellformat, där kommer en presentation av varje aktör att göras med namn och om aktören har förekommit med namnskylt eller inte. Dessutom redovisas om aktören har klassificerats utifrån den etniska/kulturella tillhörigheten. I tabellen kommer det även redovisas i vilken egenskap eller representation aktören har förekommit och om villkoren har varit de samma för alla aktörer. För att förtydliga tabellen har de aktörer som har en annan etnisk tillhörighet än svensk markerats genom fetstil. Ytterligare illustration till relevanta situationer och tankar görs genom enstaka citat och beskrivningar av bilder i programmen och inslagen.

6.1 Debatt och Rebellen

6.1.1 Debatt 2003

Tabell 1: Aktörer i Debatt

<i>Namn</i>	<i>Namnskylt</i>	<i>Undertext/ titel</i>	<i>Klassificering</i>	<i>Egenskap</i>	<i>Samma villkor</i>
Lennart Persson	Ja	Nej	Nej	Programledare	Ja
Furat Jari	Ja	Nej	Namn, språk	Enskild berörd	Nej
Goran Meriwani	Ja	Lärare	Namn, språk	Enskild berörd	Nej
Öystein Digre	Ja	Nej	Namn, språk	Enskild berörd	Nej
Ove Bring	Ja	Professor i folkrätt	Nej	Politisk kunnig	Ja
Ulf Bjereld	Ja	Professor i statsvetenskap	Nej	Politisk kunnig	Ja
Anna Sporrang	Ja	Väglidningscoach	Nej	Enskild berörd	Ja
Bo Hallkvist	Ja	Försäkringsläkare	Nej	Läkare	Ja
Bo Lundgren (m)	Ja	Partiledare	Nej	Politiker	Ja
Hans Karlsson (s)	Ja	Arbetslivsminister	Nej	Politiker	Ja
Eva Nilsson Bägenholm	Ja	Läkarförbundet	Nej	Läkare	Ja

Tabell 2: Aktörer i inslagen i Debatt

<i>Namn</i>	<i>Namnskylt</i>	<i>Undertext/ titel</i>	<i>Klassificering</i>	<i>Egenskap</i>	<i>Samma villkor</i>
Jan Eliasson	Ja	Ambassadör, Washington	Nej	Ambassadör	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Ingvar Johansson	Ja	Nej	Nej	Förvärvsarbetare	Ja
Tonny Johansson	Ja	Personalchef Volvo	Nej	Personalchef	Ja

Programmet börjar med att programledaren presenterar de ämnen som kommer att diskuteras under programmets gång. Ämnena i detta program är det stundande kriget i Irak och de höga sjukskrivningstalen i Sverige. Efter ett inslag med ett kort klipp från ett tal av USA:s president

George W. Bush⁷ är Jan Eliasson, svensk ambassadör i Washington, med över telefon från USA. Eliasson förekommer i egenskap av ambassadör och som stationerad i USA anses vara insatt i situationen. Eliasson förklarar och diskuterar USA:s utspel självständigt och fritt utifrån frågor från programledaren. Efter denna intervju presenterar programledaren de gäster som har blivit inbjudna för att diskutera kring det stundande kriget mellan Irak och USA.

Furat Jari presenteras av programledaren och han berättar att hon är född i Irak men att hon har bott i Göteborg sedan flera år, sedan får hon själv ge sin åsikt på det aktuella ämnet. Efter Furats kommentar presenterar programledaren nästa gäst som är Goran Meriwani. Programledaren berättar även här att Goran är född i Irak men att han är kurd. Goran får också yttra sig lite snabbt om sina tankar om ämnet innan den tredje gästen Öystein Digre presenteras. Öystein presenteras som en man från Hunnebostrand och som direkt efter att programmet är slut kommer att åka ner till Irak för att se om det finns några möjligheter att stoppa kriget. Öystein får berätta varför han ska åka ner till Irak och han berättar att han gör det för att visa solidaritet mot det irakiska folket. Det är klart och tydligt att dessa tre personer förekommer i programmet i egenskap att de alla är från Irak. Villkoret till de tre personernas medverkan är att de just är av utländsk härkomst. Senare i programmet får även Goran berätta hur det var att leva i Irak när han gjorde det. Hans berättelse får illustrera hans positiva åsikter om USA:s anfall mot Irak.

Efter dessa tre personers presentation vänder sig programledaren till den andra sidan av studion där Ove Bring, professor i folkrätt, och Ulf Bjereld, professor i statsvetenskap, sitter. Bring och Bjereld är med i programmet i egenskap av experter i politik. Båda männen blir presenterade utifrån sina titlar och efter den korta presentationen får de direkt börja diskutera folkrättsliga och politiska ut- och efterspel av USA:s presidents tal om de åtgärder han kommer att utnyttja mot Irak. Under hela denna diskussion syns det även tankar och åsikter från Sveriges befolkning, som de har sms:at in, strömma genom tv-bilden.

Efter en lång diskussion mellan alla gäster presenterar programledaren ett inslag som gör reklam för ett ämne som kommer att tas upp i ett annat Debatt, nämligen EMU. Inslaget visar hur Lennart Persson intervjuar fyra olika människor på stan och ställer frågor till dem om vad de tycker om EMU. De fyra personerna som förekommer i inslaget är alla av svensk härkomst och villkoret för deras medverkan är av privatpersoner. Däremot är variationen inom denna grupp bra då både kvinnor och män och gamla som unga får uttala sig.

Efter EMU-inslaget går programmet vidare genom att programledaren presenterar nästa ämne som ska diskuteras: den ökande uppgången av sjukskrivningar. Direkt efter några snabba ord om ämnet presenteras Anna Sporrang som varit sjukskriven på grund av att hon gick in i väggen. Anna får svara på frågor om vilka hennes arbetsuppgifter var och hur jobbet tog över hennes liv. Till slut berättar Anna att hon kraschade en eftermiddag och åkte direkt till sin husläkare som såg till att hon blev sjukskriven. Anna får representera de personer som har blivit sjukskrivna och ger en bild av hur det kan se ut bakom det politiska problemet, i verkligheten. Sedan presenteras nästa gäst försäkringsläkare Bo Hallkvist, som får svara på frågor om varför han tror att det är så många som är sjukskrivna.

Diskussionen pausas en stund genom att ett inslag skjuts in som handlar om hur sjukskrivningarna sett ut i Sverige rent historiskt. Inslaget visar bilder på arbetande människor och sedan får Ingvar Johansson, förvärvsarbetare, uttala sig om hur han ser på avvägningen att gå till jobbet eller stanna hemma när man är sjuk. Inslaget fortsätter med att visa bilder på arbetande

⁷ Det här inslaget är inte kodat för att det endast är ett kort klipp av talet som president George W. Bush höll och det används endast i syfte att inleda diskussionen om det stundande kriget. Det är även klart och tydligt att aktören inte är någon person som kan kopplas till Sverige och dess befolkning.

människor och reportern, Bernhard Öhrstedt, i inslaget pratar om äldre statistik kring sjukskrivningar. Sedan intervjuas Volvos personalchef, på grund av att Volvo är ett företag som är ett representativt snitt för landet. Personalchefen svarar på frågor om Volvos sjukskrivningar och om arbetsmoral.

Efter inslaget presenteras de två politikerna som är inbjudna, Bo Lundgren partiledare för moderaterna och Hans Karlsson (s) arbetslivsminister. De båda politikerna ger sin bild av sjukskrivningar och de får ge förslag på hur de vill lösa problemet. Efter en lång diskussion mellan dessa gäster presenteras Eva Nilsson Bågenholm som är vice ordförande för läkarförbundet. Eva är där i egenskap av att vara läkare och representerar läkarkåren, hon får försvara läkarnas situation och ger sina förslag på hur situationen ska förbättras. Programmet avslutats genom att programledaren tackar programmets gäster.

6.1.2 Rebellen 2006

Tabell 3: Aktörer i Rebellen

<i>Namn</i>	<i>Namnskylt</i>	<i>Undertext/titel</i>	<i>Klassificering</i>	<i>Egenskap</i>	<i>Samma villkor</i>
Axel	Ja	14 år, Rebell	Nej	Programledare	Ja
Räsha	Ja	13 år, Rebell	Namn, utseende	Programledare	Ja
Elsa	Ja	14 år, Rebell	Nej	Programledare	Ja
Alfredo	Ja	15 år, Rebell	Namn, utseende	Programledare	Ja
Adam	Ja	13 år, Rebell	Utseende	Programledare	Ja
Tove	Ja	13 år, Rebell	Nej	Programledare	Ja

Tabell 4: Aktörer i inslagen i Rebellen

<i>Namn</i>	<i>Namnskylt</i>	<i>Undertext/titel</i>	<i>Klassificering</i>	<i>Egenskap</i>	<i>Samma villkor</i>
Emelie	Ja	Nej	Nej	Ungdom	Ja
Berit	Nej	Nej	Nej	Mamma	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Ungdom	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Ungdom	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Ungdom	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Ungdom	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Ungdom	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Ungdom	Ja
Vera	Ja	Nej	Nej	Ungdom	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Mamma	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Butiksbiträde	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Kompis till Vera	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Kompis till Vera	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Kompis till Vera	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Björn	Ja	Nej	Nej	Butikschef	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Ungdom	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Ungdom	Ja
Okänd	Nej	Nej	Utseende, språk	Ungdom	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Ungdom	Ja

Programmet börjar med att en tecknad figur presenterar de ämnen som ska diskuteras i dagens program. Den tecknade figuren kommer med påståenden och fakta om konsumtionen och produktionen av varor. Sedan ser man hur sex ungdomar, som är programledarna, samlas i en lokal för att diskutera hur de kan påverka och förändra. Efter ett kort påstående från en av programledarna presenteras de med en namnskylt och diskussionen fortsätter.

Sedan ser man hur två av rebellerna, Adam och Tove, är ute och handlar och de får ett brev som beskriver det uppdrag som de ska ge sig ut på. De två rebellerna får i uppdrag att hälsa på en ekologisk bondgård där Emelie och hennes familj bor tillsammans med 70 stycken kor. Deras uppgift är att ta reda på vad som skiljer en ekologisk gård från en vanlig gård och vad det egentligen betyder att en vara är ekologisk. Sedan får Adam uttala sig om hur han tror det kommer vara på gården och Tove berättar varför hon köper ekologiskt.

Inslaget om gården varvas med bilder av de två rebellerna i gården tillsammans med Emelie som förklarar olika rutiner i den ekologiska gården, reflektioner från programledarna samt korta inslag med fakta om allt som rör kor, mjölk och ekologiska gårdar. Rebellerna frågar Emelie om olika påståenden och frågor om ekologiska gårdar. I slutet av inslaget berättar Adam att han var lite nervös inför uppdraget då han inte är van vid den miljön utan att han är ett *"betongbarn, som folk säger"*, men att han efter ett tag vände sig vid lukten och flugorna som han annars är rädd för. Tove berättar att lukten på gården var det som var svårast att vänja sig vid: *"så det har väl inte luktat jättegott"*. Inslaget avslutas med en bild av en tv där olika ungdomar får uttala sig om vad de tycker om ekologisk mat och konsumtion av kläder. Variationen mellan ungdomarna som uttalar sig vad gäller etnisk tillhörighet finns inte men den könsmässiga fördelningen mellan ungdomarna är jämn, hälften av dem är tjejer och hälften är killar.

Direkt på detta inslag följer ett inslag om Vera som presenteras som en grönsaksälskande tjej sedan barnsben. Speakerrösten berättar att Vera till kvällen ska bjuda sina kompisar på en vegetarisk middag och att hon är 13 år och bor tillsammans med sin mamma i ett kollektiv i Göteborg. Speakern fortsätter att presentera Vera och berättar att hon och hennes mamma tycker att det är *"orättvist att vi människor förstör för djur och natur, bara för att vi vill ha en massa saker. Så Vera har bestämt sig för att hon ska vara med och förändra världen"*. Speakern fortsätter att berätta att Vera är vegetarian för att hon inte tycker om hur djuren behandlas innan de slaktas. Vi får sedan se hur Vera och hennes mamma handlar maten inför kvällens middag. Först går de till godishyllan där de möts av att huvuddelen av godiset innehåller gelatin, rester av djur. Vi får se hur de får hjälp av ett butiksbiträde för att hitta kravodlad mat som butiken tyvärr inte har. Istället går Vera och hennes mamma till en butik som bara har kravodlad mat. Inslaget fortsätter att varvas med Veras åsikter om ekologisk och vegetarisk mat men även om secondhand kläder, hon berättar även hur hon tycker att man själv kan påverka. Inslaget avslutas med bilder av Vera och hennes kompismiddag.

Nästa inslag visar bilder på hur rebellerna Alfredo, Tove, Räsha och Axel går med en megafon och skriker att man ska köpa ekologisk mat. Sedan frågar de snabbt några människor på parkeringen utanför Coop om de har köpt någon ekologisk mat. Inslaget varvas sedan med tankar från programledarna och frågor till kunderna i Coop. Två kundkorgar plockas ihop med en frukost i vardera korg, ena frukosten är ekologisk och den andra är en vanlig frukost. Detta görs för att jämföra priserna på varorna och när rebellerna konstaterar att den ekologiska frukosten är dyrare ställer de butikschefen mot väggen. Rebellerna ger förslag till chefen och en vecka senare åker de åter ut till butiken för att kontrollera om något har förändrats. Till sin glädje märker de att butikschefen har tagit till sig deras åsikter och satt upp skyltar som gör reklam åt den ekologiska maten.

Programmet avslutas med att Vera uppmanar tittarna till att tänka på vad man handlar och att gå in på programmets hemsida för att skriva ut hennes vegetariska recept. Sedan ser man återigen tv:n där ungdomar får uttala sig, denna gång om vad de anser är stressigt som är nästa programs ämne. Denna gång är det en pojke som är av annan etnisk tillhörighet som uttalar sig och även denna gång är könsfördelningen jämn på ungdomarna.

6.1.3 Utvärdering av Debatt och Rebellen

För att sammanfatta resultaten av de två programmen går det att säga att Rebellen, utifrån syftet av undersökningen, är det program som bäst lyckas med att representera befolkningen i Sverige. Om representationen slås ut och räknas om till procent är det 13 procent av de medverkande i Rebellen som har annan etnisk bakgrund än svensk. Detta kan jämföras med att det i Västra Götalandslän är 17 procent som räknas till dem som har annan etnisk tillhörighet ([www.scb.se:b,20070610](http://www.scb.se/b,20070610)). Detta gäller dock endast för detta program och kan inte generaliseras att gälla Rebellens hela säsong. Rebellen lyckas dock inte bara med att ha en jämn fördelning vad gäller etnisk tillhörighet och könsfördelning utan de lyckas även bra med att framställa alla aktörer på ett bra sätt och inte stereotypifiera någon eller generalisera kring något ämne eller individ. De som medverkar i programmet gör det utifrån samma villkor av egen person och inte representant för någon grupp.

Tittar man istället på Debatts sammanlagda resultat går det att säga att det i det analyserade programmet också var en relativt bra representation på den etniska tillhörigheten. Rent procentuellt var 17 procent av de medverkande av annan etnisk tillhörighet. Dock medverkade dessa individer inte på samma villkor som resten av de medverkande. De tre individerna som hade utländsk härkomst var med i programmet på grund av sin bakgrund, att de alla hade någon slags koppling till Irak (som var ett av ämnena som diskuterades i programmet). Resten av de medverkande i programmet var dock med utifrån samma villkor. Ser man på den könsmässiga fördelningen var den inte lika bra som hos Rebellen, den kvinnliga delen av de medverkande uppgick endast till 40 procent av de medverkande i detta program.

Om man då tar in ytterligare teoretiska aspekter av denna undersökning tycker jag båda programmen är väldigt bra ur en demokratisk synvinkel. Programmen har lyckats vara en arena eller ett forum där medborgarna får uttala sina åsikter och där politikerna får ta del av dessa åsikter. Viktiga samhälls- och politiska problem tas upp till diskussion och de medverkande i programmen får tala för sig själva och uttrycka sina åsikter fritt vad gäller dessa problem. Debatt har haft ett bra verktyg för att medborgarna ska kunna uttala sig om sina tankar och åsikter. Det har nämligen varje gång det varit diskussion om något i programmet varit möjligt att sms:a eller maila in frågor och tankar till de politiker eller experter som suttit med i studion.

Sammanfattningsvis går det att säga att utvecklingen med arbetet kring debattprogram inom SVT Väst har gått framåt vad gäller arbetet med mångfald. I Rebellen har man en bra grund för ytterligare bra program där hela samhället är representerat och där framförallt unga har ett forum eller en plattform för att kunna diskutera viktiga ämnen och problem i samhället. Så länge producenterna tänker på vilka som tas in för att medverka i programmen och att dessa är representativa för den svenska befolkningen kan arbetet med detta program endast sluta positivt.

6.2 Filmkrönikan

6.2.1 Filmkrönikan 2003

Tabell 5: Aktörer i Filmkrönikan

<i>Namn</i>	<i>Namnskylt</i>	<i>Undertext/ titel</i>	<i>Klassificering</i>	<i>Egenskap</i>	<i>Samma villkor</i>
Orvar Säfström	Ja	Nej	Nej	Programledare	Ja
Malin Holgersson	Ja	Nej	Nej	Recensent	Ja
Jasper Lake	Ja	Nej	Namn, språk	Reporter	Ja

Programledaren ger sig i kast med att recensera filmer så fort programmet börjar. Klipp från filmerna han recenserar visas och sedan ger Orvar filmerna sitt betyg. Det är två filmer från USA som recenserar. Efter dessa två recensioner kommer det ett inslag med Malin som också är filmrecensent. Malin tar upp ämnet sex i filmer och det visas i inslaget klipp från en mexikansk, en fransk och en amerikansk film.

Efter detta inslag rekommenderar Orvar några filmer som går på tv under helgen; en spansk film och tre amerikanska filmer och man får även se klipp från filmerna. Efter dessa rekommendationer presentera programledaren nästa inslag som är ett reportage om filmbranschen i New York. Reportern intervjuar flera personer i New York som har koppling till filmbranschen. Inslaget⁸ byggs runt flera klipp från olika amerikanska filmer och samtal över telefon mellan Jasper och hans mamma. Det märks att Jasper har ett ursprung i USA för hans engelska har en tydlig amerikansk dialekt.

När inslaget är klart fortsätter Orvar att recensera filmer. Denna gång är det en brittisk dramadokumentär som recenserar. I slutet av programmet rekommenderas filmer utgivna på DVD, filmerna som rekommenderas är producerade i USA men Orvar rekommenderar även en film från Storbritannien.

6.2.2 Filmkrönikan 2006

Tabell 6: Aktörer i Filmkrönikan

<i>Namn</i>	<i>Namnskylt</i>	<i>Undertext/ titel</i>	<i>Klassificering</i>	<i>Egenskap</i>	<i>Samma villkor</i>
Helena von Zweigbergk	Ja	Nej	Nej	Programledare	Ja
Andrea Reuter	Ja	Recensent	Språk	Recensent	Ja
Johan Rhenborg	Ja	Skådespelare	Nej	Skådespelare, komiker	Ja
Sara Kadefors	Nej	Nej	Nej	Recensent	Ja

Programmets innehåll presenteras av programledaren Helena, klipp från filmerna som ska recenserar visas och även ett klipp från en film där gästen, som är med i programmet, spelar i. Därefter presenteras Andrea som ska recensera filmerna. Först tas en film från USA upp, Andrea, som klart och tydligt pratar med finsk brytning, får prata fritt om vad filmen har gett henne för upplevelser och tankar. Därefter recenseras en fransk film och man får se klipp från filmen innan Andrea får diskutera fritt kring filmen.

⁸ Detta inslag är inte kodat då det är inspelat i New York, USA och människorna som förekommer i det inte har någon koppling till Sverige. En svensk tjej som bor i New York intervjuas men eftersom hon bor utomlands har inte hon heller fått bli aktör.

Sedan presenterar Helena kvällens gäst Johan Rhenborg genom att det visas klipp från en av hans filmer och hon presenterar alla roller han haft genom åren. Sedan visas det bilder på en slags bok där gästen skriver ner frågor på påståenden såsom: därför blev jag skådespelare, har jag gjort i en biosalong och min bästa och sämsta roll. Efter dessa bilder ser man Johan Rhenborg komma in genom kulisserna gåendes på en röd matta och båda kvinnorna i studion har rest sig upp för att hälsa på ett artigt sätt.

Gästen får svara på några snabba frågor om komedier innan programledaren går vidare med programmet genom att presentera nästa film som ska recenseras som är en amerikansk komedi. Det känns som att gästen får vara med i programmet i egenskap av privatperson men även för att han är komiker och därmed får han vara med och recensera en komedifilm. Tillsammans diskuterar de tre personerna filmen och sist ger Andrea filmen sitt betyg. Därefter presenterar Helena nästa film som ska recenseras och som hon sedan själv recenserar efter klipp från olika tidigare filmer av samma roll. När hon har recenserat filmen presenterar hon nästa programs filmrecensioner. Sist i programmet får man se ett inslag med Sara Kadefors som recenserar en gammal amerikansk film.

6.2.3 Utvärdering av Filmkrönikan

Filmkrönikan har till skillnad från Debatt och Rebellen för det första en helt annan inriktning som är film. Programmet har inte många gäster eller medverkande. Det som dock är viktigt att poängtera här är att även om inte medborgarna kommer till tals i detta program har det dock en funktion som avkoppling och till viss del går det att säga att programmet bidrar till att man som individ kan förkovra sig i bra filmer.

Ser man till vilka som får uttala sig i programmen är det mest i säsongen 2002/2003 programledaren och recensenten som kommer till tals genom att recensera filmer programmet igenom. Säsongen 2006/2007 har programmet bytt format och till viss del blivit bättre genom att fler aktörer får komma till tals. Det nya Filmkrönikan är mer samtalsorienterat och programledaren tillsammans med en recensent diskuterar kring de filmer som betygsätts i programmet. Tidigare var det endast en person som satte betyg. Även en gäst får komma på besök till det nya Filmkrönikan och göra sin röst hörd. I det program som analyserades var det en skådespelare som var gäst men denna gäst kan producenterna försöka variera och se till att det blir olika personer som bjuds in varje gång programmet sänds.

Rent procentmässigt ser fördelningen mellan de medverkande i de båda programmen bra. I programmet från säsong 2002/2003 är representationen av individer med annan etnisk tillhörighet 30 procent, vilket är något missvisande då det endast är tre medverkande i programmet och en av dessa förmodligen har en amerikansk bakgrund. Samma sak säsong 2006/2007 då det är fyra medverkande i programmet. Representationen av den etniska tillhörigheten är 25 procent då den ena recensenten klart och tydligt är från Finland. Inte heller här går det att generalisera och dessa tal gäller endast för de program som har blivit utvalda för analys.

När analysen av dessa program genomfördes tänkte jag även på att titta lite snabbt på vilken representativitet det fanns inom de filmer som recenseras. I den första Filmkrönikan blev det jämnt upp mellan de filmer som togs upp, hälften var producerade i USA och den andra hälften av filmerna som togs upp var antingen europeiska eller latinamerikanska produktioner. Totalt recenseras eller nämndes det 10 filmer. I den andra Filmkrönikan recenseras och nämndes det endast fem filmer och tre av dessa var producerade i USA, dock var en av dem en independent film så den räknas inte in i produktionen från Hollywood. Den fjärde filmen som

nämndes var en fransk skräckfilm. Rent variationsmässigt går det att säga att Filmkrönikan lyckas att plocka fram filmer både från produktionsmaskinen Hollywood och även filmer från andra delar av världen. Detta är bra då de som enda filmprogram i SVT kan sägas ha en viktig del i spridandet av det mångkulturella samhället.

Sammanfattningsvis går det att säga att representationen i Filmkrönikan har varit bra och är bra. De röster som hörs är varierade och nu när programmet har ett nytt format går det att ännu mer visa på det mångkulturella samhället genom att gäster bjuds in till programmet. Här är det dock viktigt att producenterna tänker till när gäster ska bjudas in så att det blir en bra variation inom dessa. Exempelvis behövs det inte bara bjudas in skådespelare utan andra offentliga personer kan bjudas in också. Det som också är bra i de analyserade programmen är att det inte generaliseras kring ett ämne eller en individ, utan ämnen diskuteras fritt och medverkande får uttala sig fritt.

6.3 Diggiloo och Doobidoo

6.3.1 Diggiloo 2002

Tabell 7: Aktörer i Diggiloo

<i>Namn</i>	<i>Namnskylt</i>	<i>Undertext/titel</i>	<i>Klassificering</i>	<i>Egenskap</i>	<i>Samma villkor</i>
Lasse Holm	Nej	Nej	Nej	Programledare	Ja
Nanne Grönwall	Nej	Nej	Nej	Artist och tävlande	Ja
Peter Grönwall	Nej	Nej	Nej	Artist och tävlande	Ja
Annika Ljungberg	Nej	Nej	Nej	Artist och tävlande	Ja
Östen Eriksson	Nej	Nej	Nej	Artist och tävlande	Ja
Eleanor Bodel	Nej	Nej	Nej	Före detta artist	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja

Tabell 8: Aktörer i inslagen i Diggiloo⁹

<i>Namn</i>	<i>Namnskylt</i>	<i>Undertext/titel</i>	<i>Klassificering</i>	<i>Egenskap</i>	<i>Samma villkor</i>
Lena Ohlin	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Okänd	Nej	Nej	Nej	Reporter	Ja
Östen med resten	Nej	Nej	Nej	Artister	Ja
Lill-Babs	Nej	Nej	Nej	Programledare	Ja
Lasse Berghagen	Nej	Nej	Nej	Programledare	Ja
Sven & Lotta	Nej	Nej	Utseende (Lotta)	Artister	Ja
Lili & Susie	Nej	Nej	Nej	Artister	Ja
Sigge Furst	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Nanne Grönvall	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Anni-Frid Lyngstad x 2	Nej	Nej	Namn	Artist	Ja
Lars Hyland	Nej	Nej	Nej	Programledare	Ja
Björn Skifs x 2	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Eldorado	Nej	Nej	Nej	Artister	Ja
Lennart Svahn	Nej	Nej	Nej	Programledare	Ja
Claes af Geijerstam	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Eleanor Bodel	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Cornelis Vreeswijk	Nej	Nej	Namn	Artist	Ja
Bosse Parnevik x 2	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Family Four	Nej	Nej	Nej	Artister	Ja
Marie Bergman	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Lasse	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Claes Göran Hedenström	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Fredrik	Nej	Nej	Nej	Privatperson	Ja
Tomas Ledin	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
DJ Mendez	Nej	Nej	Namn, utseende	Artist	Ja
Arvingarna	Nej	Nej	Nej	Artister	Ja

⁹ Alla inslag har inte kodats då vissa visade utländska artister som inte har någon koppling till Sverige och dess befolkning.

Programledaren Lasse Holm inleder programmet genom att sjunga en känd låt och sedan presenterar han kvällens tävlande: *"schlagerparet Nanne och Peter Grönwall"* och *"Annika Ljungberg tillsammans med Östen, utan resten, Eriksson!"*. Sedan presenterar han ett inslag i programmet som handlar om Lena Ohlin, svensk skådespelerska. Efter detta inslag börjar Lasse med att presentera en av de tävlande med att visa ett gammalt klipp från ett av artistens första framträdanden. Efter detta inslag tycker programledaren att det är dags att börja tävla och han låter Nanne som han beskriver som *"väldigt precis och väldigt distinkt"* förklara reglerna.

Programmet går vidare med att en sånginledning spelas och artisterna måste gissa vilken låt det är och även sjunga låtens refräng. Är det rätt låt visas ett klipp med den rätta artistens framträdande och sedan får de tävlande svara på en fråga som är relaterad till låten. Efter denna tävlingspunkt presenteras Nanne Grönwall genom ett kort inslag. Därefter fortsätter tävlingen med att de tävlande får en fråga inför ett inslag av en artist. Sedan presenteras Peter Grönwall med ett klipp av gruppen Eldorado. Detta följs av ett framträdande av det ena tävlinglaget och programledaren ställer en fråga till det andra laget som är kopplat till den låt som framförs.

Programmet fortsätter med ett inslag om Claes af Geijerstam som innehåller tre frågor till de tävlande. Sedan har Lasse plockat fram ett klipp från en artist, Eleanor Bodel, som framför en gammal hit. Sedan kommer det in fyra damer in i studion som presenteras som Eleanor Bodel allihop, de tävlande måste nu gissa på vem av de fyra damerna som är den riktiga Eleanor Bodel. Efter att den rätta Eleanor har visat upp sig sjunger hon tillsammans med Lasse en liten bit av hennes stora hit. Efter detta följer klipp av en duett där den ena personen har täckts över och de tävlande ska gissa vem den övertäckta personen är.

Nu är det dags för Annika Ljungberg att presenteras genom ett framplökat klipp av ett gammalt framträdande och sedan är det dags för Nanne och Peter Grönwall att framföra sitt nummer, det andra laget får på samma sätt svara på en fråga som har anknytning till låten som framförs. Därefter följer ett inslag med Family Four, ett inslag som kallas *"Schlageruniform"* och som visare en hel drös med artistframträdanden i olika uniformer och ett inslag som kallas *"Ungdomssynder"* där 15 svenska artister visas upp i deras tidiga artistdagar. De tävlande får svara på en fråga utifrån klippen.

Programmet fortsätter genom att det visas två inslag med två helt vanliga människor som har öronlurar på sig med musik på och där de ska försöka sjunga med och de tävlande ska då försöka gissa låten och sedan får de sjunga låtens refräng. Efter att rätt låt har sjungits av de tävlande får man se ett klipp med den korrekta artisten också. Den sista tävlingspunkten är samma som i början där de tävlande får höra introt till en låt och de ska sjunga vidare. Den ena låten som Nanne och Peter Grönwall ska gissa på är Adrenaline med DJ Mendez och Nanne Grönwall kommenterar deras rätta gissning *"lät klart mycket ballare när han sjöng den än vad vi gjorde så att jag tror vi har hamnat rätt i schlagerns fack och inte i rapvärlden där"*. Lasse kontrar med *"Precis...men jag tyckte ändå ni gjorde en bra tolkning där"*. Här tas skillnaden mellan olika musikstilar upp klart och tydligt, men jag tycker även att det ska poängteras att DJ Mendez inslaget är det enda inslag som visar upp den svenska befolkningens mångfald. Trots att Sverige har många duktiga och framgångsrika artister som har annan etnisk och kulturell tillhörighet. Kan även nämna att Graham Tainton blir omnämnd av programledaren då hans syns i bakgrunden av ett inslag med Björn Skifs. Men det är alltså de enda två gångerna variationen i etnisk tillhörighet syns i programmet.

6.3.2 Doobidoo 2006

Tabell 9: Aktörer i Doobidoo

<i>Namn</i>	<i>Namnskylt</i>	<i>Undertext/titel</i>	<i>Klassificering</i>	<i>Egenskap</i>	<i>Samma villkor</i>
Lasse Kronér	Nej	Nej	Nej	Programledare	Ja
Sussie Eriksson	Ja	Nej	Nej	Artist och tävlande	Ja
Mathias Holmgren	Ja	Nej	Nej	Artist och tävlande	Ja
Lena Willemark	Ja	Nej	Nej	Artist och tävlande	Ja
Anders Linder	Ja	Nej	Nej	Artist och tävlande	Ja
Husband (4 män)	Nej	Nej	Namn (bandledaren)	Musiker	Ja
Göran Frenberg	Nej	Nej	Nej	Spelman	Ja

Tabell 10: Aktörer i inslagen i Doobidoo

<i>Namn</i>	<i>Namnskylt</i>	<i>Undertext/titel</i>	<i>Klassificering</i>	<i>Egenskap</i>	<i>Samma villkor</i>
Lili & Susie	Nej	Nej	Nej	Artister	Ja
Lasse Berghagen	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Europe	Nej	Nej	Nej	Artister	Ja
Lena Willmark	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Lars Markusson	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Anders Linder	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Sture Allén	Ja	Nej	Nej	Litterär kunnig	Ja
Torgny Lindgren	Ja	Nej	Nej	Litterär kunnig	Ja
Peter Englund	Ja	Nej	Nej	Litterär kunnig	Ja
Horace Engdahl	Ja	Nej	Nej	Litterär kunnig	Ja
Per Wästberg	Ja	Nej	Nej	Litterär kunnig	Ja
Lena Philipsson	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Lill-Babs	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Robert Wells	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Robert Broberg	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Sussie Eriksson	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja
Britt Andersson	Nej	Nej	Nej	Skådespelare	Ja
Mathias Holmgren	Nej	Nej	Nej	Artist	Ja

Lasse Kronér kommer in i studion i egenskap av programledare och han presenterar programmets gäster sedan berättar han att de har gått ner så djupt som dem bara kan i arkivet inför kvällens program. Sedan introduceras husbandet och vem bandet är lett av. Efter det presenteras första tävlingen som kallas "första minuten" och innebär att den ena personen i laget får spela charader och den andra personen i laget ska gissa rätt låttitel. Nästa tävlingsmoment går ut på att gästerna utifrån en signaturmelodi ska gissa vilket tv-program signaturen hör ihop med. Efter att rätt svar har avslöjats får lagen en fråga som är relaterad till programmet.

Efter det är det dags för sångduellen, på tavlan dyker det upp en bild av en artist och lagen ska sjunga var sin låt av artisten. Nästa punkt på programmet är "arkivet", då får de tävlande ett antal ämnen att välja emellan och efter att de tävlande har gjort ett val visas ett inslag och en fråga kommer som är kopplad till artisten i inslaget. Ett annat moment i denna tävling är att husbandet spelar några signaturmelodier och utifrån dessa ska artisterna gissa sig fram till en artist.

Efter denna tävlingspunkt presenteras Lena Willmark och Anders Linder genom ett gammalt inslag, efter presentationen av de båda artisterna är det deras tur att inta scenen och det andra laget får en fråga att svara på under framträdandet. Nästa tävlingsmoment är textremsorna som innehåller en kort mening av en låt och de tävlande ska sjunga låten för att få poäng. Sedan är det dags för ett inslag med Svenska Akademiens medlemmar som ger ledtrådar på en låt på fem poängnivåer. Tillbaks till arkivet och korta inslag med artister och frågor till de tävlande. Efter detta tävlingsmoment blir resten av gästerna presenterade genom två korta inslag och sedan är det deras tur att inta scenen. Sedan kommer textremsorna igen och programmet avslutas med "sista minuten". Bakom den ena tävlande syns en bild på en artist och den andra artisten ska sjunga en låt av artisten, efter detta sista tävlingsmoment avslutas programmet med att de tävlande får ta emot blommor.

6.3.3 Utvärdering av Diggiloo och Doobidoo

Diggiloo/Doobidoo är ett musiktävlingsprogram som bygger på idén att fyra gäster ska tävla mot varandra i par utifrån sina kunskaper inom svensk musik. När programmet hette Diggiloo och leddes av Lasse Holm var det inriktat på svensk schlagermusik men när formatet ändrades något och Lasse Kronér blev programledare riktades inriktningen på musiken till att innefatta all svensk musik. Denna ändring av formatet har gjort att programmet inte är så "svensket" längre. Men trots detta är representationen av olika individer med annan etnisk eller kulturell tillhörighet närmast obefintlig.

Rent procentmässigt är siffrorna för Diggiloo åtta procent och för Doobidoo tre procent. Alla de tävlande i programmen är svenska kända artister av svenskt ursprung och de aktörer som förekommer i programmen som har annan etnisk tillhörighet ses endast i olika inslag med framträdanden. Det är klart att om man ska tävla i det här programmet så måste man ha god kännedom om den svenska musiken och svenska musiker. Detta gör urvalet av medverkande antagligen svårt. För att kunna svara på frågorna som ställs i programmet måste man vara född och uppvuxen i Sverige och ha god inblick i de svenska artisternas framträdanden genom åren.

Även om programmet inte är särskilt representativt tycker jag ändå att det är ett positivt program som bidrar till att det svenska folket skapar sig en identitet på ett positivt sätt. Det enda som var ett dåligt resultat här var Nanne Grönwalls kommentar i Diggiloo från året 2002 där hon på ett sätt markerar att det finns olika musikstilar och att alla kanske inte platsar i alla fack. Jag tolkar kommentaren mer som en groda från Nanne Grönwalls sida än något som illa menar. Kommentarer av det här slaget från medverkande i program kan vara svårt att undvika, jag kan inte tänka mig att man som producent ber gästerna att inte uttala sig stereotypt eller generaliserande över någon individ eller ämne. Det är ju inte precis så att manus skrivs till ett liveprogram som detta.

Kanske man i framtiden kan se till att programmet blir mer representativt genom att man bjuder in gäster som är av annan etnisk tillhörighet. Det finns en hel del svenska artister som är unga idag som har olika etniska tillhörigheter och varför inte bjuda in dem någon gång. Dessa artister kanske inte är så insatta i den gamla svenska musikhistorien men inslagen kan då kanske istället riktas in på den yngre svenska musikhistorien.

Vad programmet ger ur demokratisynpunkt är en svår koppling men ur det identitetsskapande perspektivet går det att säga som redan nämnt att det är ett positivt program som visar upp positiva bilder av den svenska musikeliten och där det svenska folket får minnas bra låtar och se en massa gamla klipp med alla möjliga framträdanden som producenterna har plockat fram. Det är helt enkelt ett "må bra" program på hög nivå och man behöver inte vara insatt i all musikhistoria för att uppskatta programmet.

6.4 MatTina/Tinas kök

6.4.1 MatTina 2003

Tabell 11: Aktörer i MatTina

<i>Namn</i>	<i>Namnskylt</i>	<i>Undertext/titel</i>	<i>Klassificering</i>	<i>Egenskap</i>	<i>Samma villkor</i>
Tina Nordström	Nej	Nej	Nej	Kock	Ja
Tomas Tengby	Nej	Nej	Nej	Reporter	Ja
Bo-Evert Åkesson	Ja	Potatiskontrollant	Nej	Potatisexpert	Ja
Hans Namrous	Ja	Bagare	Namn, språk	Orientalisk bagare	Nej
Jan Namrous	Ja	Pappa och bagare	Namn, språk	Orientalisk bagare	Nej

Programmet presenteras genom att man hör en speakerröst, som tillhör Tomas Tengby, berätta om vad som kommer att hända i programmet. Tomas och Tina kommer att besöka ett orientaliskt konditori, Tomas besöker dagens jordkällare och Tina ska laga "nattamat" i studion. Programmet börjar med att det är Tina som står framför kameran och berättar vad hon ska göra för nattamat och Tomas står bakom kameran och frågar henne olika frågor.

Tomas Tengby berättar lite historia kring maträtterna som Tina lagar. Maträtterna hon lagar har sitt ursprung i Frankrike, Italien, Mexiko och USA. Det är en bra blandning av olika kulturers maträtter. Efter att den första maträtten är klar kommer inslaget om dagens jordkällare där Tomas Tengby är berättare och reporter. Bo-Evert Åkesson får svara på frågor och berättar om potatis i det moderna samhället. Efter inslaget lagar Tina den andra "nattamatsrätten". När denna maträtt är klar kommer inslaget om det orientaliska konditoriet.

Inslaget blir presenterat av Tomas Tengby som säger "välkommen till ett vanligt konditori, ett vanligt orientaliskt konditori och här hittar man naturligtvis bland annat den arabiska klassikern, baklava" samtidigt som bilder av orientaliska desserter och bakverk visas. Det är klart och tydligt att konditoriet inte är ett vanligt konditori som finns i Sverige utan att det finns andra desserter och bakverk än vad som brukar finnas. Hans Namrous och hans pappa Jan är med i egenskap av att de är personer med annan etnisk tillhörighet vilket gör att villkoret för deras medverkan inte är samma som för de andra medverkande i programmet. Dock får Hans och Jan berätta fritt om bageriet och hur historien kring bagare har sett ut i deras familj. Hans berättar även vilka det är som kommer och handlar i butiken att det är både svenska och utländska kunder.

Efter inslaget lagar Tina den sista "nattamatsrätten" nämligen en försvenskad mexikansk *quesadilla*. Programmet avslutas med att man ser Tina och Tomas smaka på all "nattamat" som Tina lagat.

6.4.2 Tinas kök 2006

Tabell 12: Aktörer i Tinas kök

<i>Namn</i>	<i>Namnskylt</i>	<i>Undertext/titel</i>	<i>Klassificering</i>	<i>Egenskap</i>	<i>Samma villkor</i>
Tina Nordström	Ja	Nej	Nej	Kock	Ja
Pelle Westman	Ja	Nej	Nej	Reporter	Ja
Glenn Strömberg	Ja	Nej	Nej	Gäst, f.d. fotbollsspelare	Ja

Programmet presenteras själv av Tina som berättar att en hemlig gäst samlat ihop ingredienser i en stor matkorg och som hon sedan ska tillaga några rätter av. Strax efter att Tina öppnar korgen och hon får se ingredienserna presenterar Pelle det inslag där tittarna får reda på vem den hemliga gästen är. Gästen denna gång är Glenn Strömberg och Pelle berättar om hans långa fotbollskarriär i Sverige, Portugal och Italien. Pelle berättar att Glenn numera är en av de bättre fotbollskommentatorerna och har bott utomlands i 22 år. Sedan får man se bilder av en liten butik där Glenn köper grönsaker och där han får briljera med sina kunskaper i italienska. Senare fortsätter Pelle och Glenn till en köttmästare och efter det åker dem till en balsamvinägerfabrik. Efter det syns de båda männen sitta vid ett bord och samtala om Glenns matintresse. Glenn berättar att han alltid varit intresserad av nyttig mat för att kunna lyckas som fotbollsspelare men att det *"det roligaste och viktigaste har varit att jag velat ta seden dit man kommer"*.

Efter en kort presentation av ingredienserna i korgen börjar Tina tillaga de olika ingredienserna till olika rätter. Tina berättar vad hon ska göra med några av ingredienserna och efter det berättar Pelle och Tina att hon har ett litet basskaffereri för att stötta upp om det behövs. Pelle frågar henne om hon kan tänka sig vem det är. Efter en stunds tillagning av ingredienserna kommer ett inslag¹⁰ om en av ingredienserna i korgen, parmesanosten. Man får se bilder och en förklaring till hur den italienska parmesanosten tillagas.¹¹ Efter inslaget fortsätter Tina tillaga de sista ingredienserna från korgen.

Pelle kommenterar att den röda torkade pepparn som gästen lagt i korgen kallar gästen för *"peperoncino"* och att han har med sig den vart han än åker för att ha i maten han tillagar, då frågar Tina om han är *"av utländsk härkomst...männe?"*. Här märker man vilken funktion stereotyper har för oss människor. För Tina är stark peppar kopplat till utlandet och människor som kommer från utlandet och då på grund av att gästen har med sig pepparn överallt så tror hon att gästen är av utländsk härkomst. Programmet avslutas med att den hemliga gästen inträder studion och Glenn visar på hur han har tagit åt sig den italienska kulturen genom att pussa Tina på båda kinderna när han hälsar på henne, en typiskt traditionell sed från länderna runt Medelhavet.

¹⁰ Inslaget är inte kodat då aktörerna i inslaget är italienare och bosatta i Italien.

¹¹ En rolig information som kommer fram i inslaget är att den italienska parmesanosten från regionen Parma faktiskt är gjord på mjölk av den svenskt framavlade röda kon.

6.4.3 Utvärdering av MatTina/Tinas kök

Det som dessa program lyckas bra med är representationen av olika matkulturer. Tina förnyar både svenska och utländska klassiker och gör dem till spännande nydanande maträtter. Representativiteten vad gäller medverkande gäster i de analyserade programmen är dock inte särskilt bra. De två individerna som är med i MatTina och som tydligt har en annan etnisk tillhörighet än svensk är med på villkoret att de just är av utländsk härkomst.

De två männen som är från Mellanöstern får dock prata fritt kring ämnet orientaliskt bageri och de förklarar hur alla desserter och bakverk är gjorda och hur det är att arbeta på bageriet. De två männen medverkan i programmet gör att det får ganska höga representationssiffror men då deras medverkan har ett villkor sjunker dessa siffror snabbt och blir noll procent för båda programmen.

Även i detta programpar kan det nya formatet bara innebära positiva saker. Gästerna kan i det oändliga varieras åt alla håll och jag kan med säkerhet våga påstå att förra säsongen av Tinas kök hade bättre representationssiffror än vad jag fått fram i denna undersökning. Skulle det nu inte vara så, så är denna punkt något programmets producenter bör tänka på till kommande säsonger. Det finns inga problem egentligen att variera gästernas härkomst och det skulle nog bara bli än lite mer komplicerat att laga maten för Tina, något hon förmodligen inte har något emot.

Det här programmet skulle med sitt format kunna bli ett mycket mer representativt program. Det finns stora potentialer både i variationen av gäster och i variationen av maträtter som tillagas. Det mångkulturella samhället skulle kunna träda fram mycket mer och mycket bättre i. Försöken till intressanta inslag är en bra bit på vägen och jag kan tycka att den skillnad som finns mellan att ha med personer av annan etnisk eller kulturell tillhörighet utifrån just villkoret att de är utländska och att inte ha med dem alls är liten. Jag ser hellre att personer med utländskt påbrå syns i rutan än inte alls, trots att villkoret just är att de är av utländsk härkomst.

7. Slutdiskussion

I detta avsnitt resonerar jag över de resultat som jag fått av undersökningen och vad jag tror dessa resultat betyder. Jag ger även förslag på förändringar och förbättringar på de problem som finns i organisationen utifrån resultatet och analysen av undersökningen.

Denna undersökning har haft som mål att undersöka vilka aktörer som förekommer i SVT Väst produktioner och det sammanlagda resultatet visar att SVT Väst i sina produktioner arbetar aktivt med frågor som rör mångfald. De aktörer som syns i produktionerna är till runt 85 procent av svensk härkomst och resten av aktörerna är av annan etnisk och kulturell tillhörighet. Dessa tal går dock inte att generalisera och att gälla alla SVT Västs produktioner utan de gäller endast för resultatet i denna undersökning. Resultatet är representativt för Sveriges befolkning om de jämförs med statistik från SCB. SCB:s senaste mätning av befolkningen visade att runt 17 procent av Sveriges befolkning har utländsk bakgrund.

Det syns att SVT Väst har arbetat aktivt med frågor kring mångfald då det går att se en viss ökning av medverkande av annan etnisk tillhörighet i de analyserade programmen. Vissa program har ändrat format vilket har gjort att mer gäster tas in i programmet och då har producenterna haft mer spelutrymmer för att bjuda in mer medverkande i programmen och höja siffrorna för representativiteten i programmet. Efter en snabb andra överblick av resultatet kunde det konstateras att SVT Väst har en jämn könsfördelning i sina program, där i stort sett alla program har hälften kvinnor och hälften män. Det är en positiv iakttagelse och om detta mål har uppnåtts kan verksamheten istället koncentrera sig mer på den etniska mångfalden och försöka få rätt representativitet där med.

Ett par av programmen hade dock svårigheter med att uppnå till den rätta representativiteten. Särskilt gäller det programparet Diggiloo och Doobidoo. Som jag tidigare har diskuterat kan det vara svårt att få en korrekt representativitet då inriktningen på programmet är svensk musik och svenska artister. Det finns dock en hel del svenska artister som har sina rötter utomlands och dessa borde plockas fram mer frekvent för att få en jämn representativitet i programmets medverkande. Även matprogrammen från SVT Väst hade en låg representativitet. De medverkande som syntes i ett av matprogrammen var med i egenskap av bagare för orientaliska bakverk och de fick vara med i programmet utifrån villkoret att de var av annan etnisk tillhörighet, vilket fallet inte borde ha varit.

Det program som hade lyckats bäst i frågor kring mångfald var Rebellen. Här var hälften av programledarna av annan etnisk tillhörighet och alla rebeller fick medverka i programmet på samma villkor. Programmet lyckas också ta upp intressanta ämnen att diskutera och även om det är ett ungdomsprogram så är det också intressant för en äldre publik. Jag kunde inte hitta en enda generalisering eller stereotypifiering av varken en individ eller ett ämne. Ett resultat som är väldigt positivt då det ibland faktiskt är media som är med och befäster stereotyper snarare än att de försöker ifrågasätta stereotyperna.

Vad kan man då i SVT Väst utifrån dessa resultat tänka på vad gäller medverkande i program och inslag utifrån begreppet mångfald?

- Redaktionerna för varje program kan försöka tänka ett steg längre när det gäller att intervjua individer eller att bjuda in individer för medverkan i program. En fråga redaktören kan ställa sig är: finns det någon annan än han eller henne jag tänker på i första hand? Känner jag någon som känner någon som är av annan etnisk tillhörighet?
- När man ska beskriva ett fall, ett skeende eller ett fenomen i samhället låta alla sorters människor komma till tals och inte de gamla vanliga människorna. Försöka även att ta in olika människors åsikter i vardagliga problem eller situation som uppstår. På något sätt gäller det för redaktionerna att sträcka sig utanför sitt vanliga nätverk och kanske försöka nätverka på andra ställen som man inte varit på innan. På detta sätt kan man komma i kontakt med andra människor i samhället.
- Inte bara de medverkande är viktig att få en bra variation på utan även att det i inslagen som visas i programmen kan man försöka få mer variation på vilka individer som visas. Bilder skapar också kommunikation och tankar i människans sinne. Genom att visa bilder av många olika sorters människor kan man också uppnå en mångfald i innehållet i produktionerna.

Ytterligare undersökningar i ämnet mångfald skulle kunna göras hos SVT. Exempelvis skulle det kunna undersökas mer precist hur redaktionerna för de olika programmen arbetar med urvalet av medverkande till programmen och till inslag. Vad är det som gör att just den personen eller just det inslaget blir valt. En annan intressant undersökning skulle kunna göras utifrån medieanvändarens perspektiv och istället göra en receptionsanalys. En sådan analys skulle kunna ge svar på hur olika grupper i samhället uppfattar de program som sänds och de inslag som visas på tv. Det finns många möjliga inriktningar på undersökningar kring mångfald och medier och jag tycker det är viktigt att medierna tar del av dessa undersökningar för att kunna utvecklas i sitt innehåll och kunna ge en representativ bild av hur samhället ser ut.

8. Tillvägagångssätt och material

I detta kapitel redogör jag för det praktiska tillvägagångssättet i urvalsförfarandet och i analysen av mitt material. Jag för även en diskussion om urvalet och ger en presentation av analys-schemat och en förklaring till de variabler som jag har valt att undersöka. Slutligen tar jag upp validiteten och reliabiliteten för undersökningen.

8.1 Metod

8.1.1 Val av metod

Att undersöka hur samhället och hur dess kultur ser ut är svårt på grund av att kulturens mest utmärkande drag är de som är tagna för givet och som är en del av vår vardag. Studier av dokument såsom tv-program är gjorda för att få en förståelse för kulturen, dessa dokument innehåller information av kulturen som är relevant, signifikant och som tillför oss mening (Altheide, 1996:2). Mångfald är en del av det moderna samhället som vi lever i idag men det är samtidigt ett begrepp med flera dimensioner och det kan vara svårt att få grepp om konceptet. På grund av att mångfald är ett mångdimensionellt begrepp som kan variera mellan tid och kontext valde jag att använda mig av en kvalitativ metod i min undersökning. En kvalitativ metod innebär att man som undersökare kan gå djupare ner i texten för att upptäcka och utforska olika företeelser som manifesteras i en text. Valet av metod föll på den etnografiska innehållsanalysen, ECA (Ethnographic Content Analysis), som används med fördel när man vill upptäcka och kartlägga ett fenomen och där kvalitéerna är det som är viktigt och inte det som kan räknas. Tekniken är lämplig när man har en text där det som söks är latent och variabeln oftast är mångdimensionell, som i detta fall där mångfald ska analyseras. Mångfald kan uttryckas på flera olika sätt beroende på situation och med en kvalitativ metod är fenomenet lättare att fånga upp.

ECA är en kvalitativ textanalys med kvantitativa inslag där syftet är att upptäcka och beskriva på vilket sätt ett undersökningsobjekt framställs i olika medier, i detta fall kommer det innebära att undersöka objektet i olika programgenrer. ECA utgår från ett etnografiskt perspektiv där den reflexiva och högt växelverkande naturen av utredaren, begreppen, datasamlingen och analysen är det centrala för metoden. Metoden följer en återkommande och reflexiv rörelse mellan begreppsutveckling – provtagning – datamaterial, insamling – datamaterial, kodning – datamaterial och analys – tolkning. Målsättningen med denna arbetsgång är att vara så systematisk och analytisk som möjligt. Fördelen med att arbeta med denna metod är att man konstant kan upptäcka nya variabler att undersöka och utveckla dessa variabler för att i slutändan få en så korrekt tolkning som möjligt (Altheide, 1995:16).

Altheides modell består av en process med tolv steg som ska resultera i en skriven rapport. Modellen innebär att man (1) väljer det ämne man vill undersöka. Steg två består i att (2) lära känna det ämne/medium man avser undersöka. Efter att man lärt känna sitt ämne och hur texterna inom ämnet produceras ska man (3) samla in tillräckligt material för att kunna göra ett (4) utkast till teman/variabler som ska utgöra grunden för det protokoll som innehåller frågor som ska ställas till det tänkta materialet. Därefter (5) testas det första protokollutkastet mot en liten datamängd. Protokollet (6) revideras om det behövs och efter det (7) skrivs ett teoretiskt ramverk utifrån ämnet. Efter detta moment är det dags att (8) samla in materialet till rapporten och sedan (9) koda materialet. Nu kan man börja (10) analysera det resultat som har hittats och (11) dra horisontella och vertikala slutsatser ur analysen. Till sist kan en (12) rapport, eller i detta fall en uppsats skrivas (Altheide, 1995:13).

8.2 Material och urval

Syftet med studien är att analysera hur mångfaldsarbetet i programverksamheten hos SVT Väst har utvecklats sedan SVT:s program för mångfaldsfrågor, Mosaik, lades ner 2003. För att ett korrekt urval skulle göras var det viktigt att de program som skulle undersökas var producerade av SVT Väst och eftersom en jämförelse skulle göras mellan två tidpunkter var det även viktigt att programmen var likartade för de två tidpunkterna. I första hand gjordes urvalet av SVT Västs informationschef som först undersökte vilka program som SVT Väst producerade. Därefter undersöktes vilka program som SVT Västs egna personal var med och producerade, i detta skede hade det inte gjorts någon ämnesstyrning än. Efter att ha fått fram de program som producerades av SVT Väst och deras egen personal tog informationschefen fram ett program i varje genre; Nyheter, Samhälle, Fakta, Kultur, Barn, Underhållning och Drama för säsongen 2002/2003 och 2006/2007. Därefter togs det slumpmässigt fram ett datum för varje program, i varje genre, för vardera säsongen. Eftersom kvalitet framför kvantitet eftersöktes av SVT Väst och mitt val föll på en kvalitativ metod var detta urval för stort för mig. Så i ett andra skede gjordes det ett urval av mig, informationschefen för SVT Väst och min handledare. Valet föll då på att göra en analys av de program som ses som allmän-tv, eftersom det tidigare inte gjorts undersökningar kring mångfald på denna sorts program. Det slutliga valet föll då på följande program:

Säsong 2002/2003:

Samhälle: **Debatt** SVT1 18 mars 2003 kl. 22.00
Fakta: **Mat/Tina** SVT1 3 mars 2003 kl. 21.30
Nöje: **Diggiloo** SVT1 25 oktober 2002 kl. 20.00
Kultur: **Filmkrönikan** SVT2 30 januari 2003 kl. 22.30

Säsong 2006/2007:

Samhälle: **Rebellen** SVT1 18 oktober 2006 kl. 19.00
Fakta: **Tinas kök** SVT1 14 september 2006 kl. 20.00
Nöje: **Doobidoo** SVT1 27 oktober 2006 kl. 20.00
Kultur: **Filmkrönikan** SVT2 23 november 2006 kl. 22.30

Att urvalet gjordes av SVT Väst själva och inte av mig kan både påverka undersökningen i positiv som negativ riktning. Valet av program har gjorts helt slumpmässigt utan att ha beaktat till exempel yttre händelser inom politiken eller annat område som kan ha påverkat vilka som medverkar i programmen. Dock kan man tycka att detta inte bör påverka de som väljs för medverkan i program men vissa stora politiska händelser tror jag påverkar mycket vilka som medverkar i programmen. Jag tror dock inte urvalet som gjorts av programmen har påverkats särskilt av andra yttre händelser i detta fall.

8.3 Kodschemats utformning och analysförfarandet

Utifrån undersökningens syfte, den teoretiska referensramen och efter en snabb genomgång av materialet utvecklade jag ett kodschema där undersökningens frågeställningar har operationaliserats i form av fyra huvudteman:

- Huvudinnehåll
- Aktörerna
- Språk och bildspråk
- Stereotyper

Varje huvudtema innehåller frågor till texten för att få fram den information som har behövts för att utföra undersökningen. Det första temat har fått svara på vad programmet har handlat om, vilka inslag som har förekommit och även deras innehåll. Med temat aktörerna har personerna som förekommit i programmet och inslagen kunnat kartläggas. Språk och bildspråk berör hur programmet har förts framåt med språk och bilder, men berör också om det har förekommit generaliseringar kring ett ämne eller individ. Slutligen stereotyper besvara hur aktörerna har framställts i serien och om det har förekommit någon stereotypifiering av individer.

Klassificeringen av aktörernas olika etniska tillhörigheter har inspirerats både av Martina Ghersettis klassificeringar i undersökningen som hon genomförde av Rapport, Aktuellt, Sporten och Kulturnyheter och SCB:s definitioner av personer med utländsk bakgrund. Jag valde att titta på båda då de kompletterar varandra. Martina Ghersettis klassificering av personer av annan etnisk tillhörighet är följande:

- att individen har presenterats i inslaget som invandrare eller flykting i Sverige och/eller
- har ett utländskt namn och/eller
- har ett utseende som skiljer sig från det typiskt svenska och/eller
- talar ett annat språk än svenska eller svenska med tydlig brytning (Ghersetti, 2001:19)

SCB:s definition är följande på en person med utländsk bakgrund:

- utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar (www.scb.se, 20070601)

De båda klassificeringarna kompletterar varandra och gör att man vid en kodning inte missar någon person, därav valet av båda klassificeringarna för användning i kodningen.

Kodschemat har skapats genom ett nära reflexivt arbete med materialet och jag har övervägt noggrant utformningen av variablerna. Jag har hämtat inspiration till variablerna från min teoriöversikt men även från de olika programmen. Ett test på protokollet utfördes och efter några justeringar togs frågor bort och andra frågor lades till som ansågs vara av relevans. Efter korrigeringen fick jag fram de fyra teman som har presenterats ovan. När kodschemat var klart utförde jag min kodning på programmen. Jag tittade på programmen och kodade tre gånger om för att inte missa någon relevant information. Sedan satte jag mig ner för att sammanställa det resultat jag fått.

8.4 Sammanfattning

En bra undersökning bestäms utifrån dess validitet och reliabilitet, att undersökning har undersökt det som påstås ha undersökts och att frånvaron av systematiska och osystematiska fel är stor. Jag anser att min undersökning innefattar en hög reliabilitet i insamlandet av insamlingen och hanteringen av resultatet. ECA-metodens sätt att skapa ett protokoll gör att det går att utföra en kvalitativ undersökning systematisk så att inga fel kan göras. Protokollet används för att ställa samma frågor till varje text och detta gör att resultatet för varje analyserad text blir densamma. Varje korrigerig av protokollet har dessutom övervägts noga för att alla frågor ska ha relevans för materialet.

Vissa problem har självklart dykt upp under studiens gång såsom till exempel att Centralbiblioteket stängdes på grund av ombyggnad vilket innebar att jag under den period jag planerat koda helt plötsligt inte kunde utföra kodningen. Lyckligtvis gick Ljud- och bildarkivet med på att låna ut materialet till mig personligen för att jag skulle kunna utföra min undersökning. Tyvärr förlorade jag några dagar av kodning i mina försök att lösa problemet med stängningen av biblioteket men jag tror inte att det har påverkats slutresultatet, möjligtvis hade jag hunnit koda programmen en gång till vardera.

När jag var mitt uppe i min kodning upptäckte jag också att Ljud- och bildarkivet hade gjort ett misstag och istället för att spela in ett avsnitt av Filmkrönikan från 2006 hade ett avsnitt från 1995 spelats in. Självklart fick jag i första ögonblicket panik då jag redan hade förlorat några dagars kodning. Men efter lite sansning kom jag på att SVT brukar lägga ut de mesta av programmen på nätet nu för tiden. Mycket riktigt låg programmet jag skulle koda på nätet så den värsta paniken försvann ganska snabbt och jag kunde i lugn och ro utföra min kodning.

Vad gäller den egna rollen i undersökningen har jag försökt att inte en självreflexiv hållning till undersökningen och till det ämne jag har studerat. Självklart har det egna intresset av att studera något utifrån ett mångfaldsperspektiv bidragit till resultatet, kanske hade tolkningarna och analysen av materialet sett annorlunda ut om det gjorts av någon utan ett intresse i mångfald. Det faktum att jag själv har en annan etnisk bakgrund än svensk kan ha bidragit till att undersökningen har fått en annorlunda dimension. Jag kanske ser saker som en vanlig svensk inte ser samtidigt som jag kanske inte ser något som en vanlig svensk ser.

Litteraturförteckning

Böcker

Altheide, David L. (1996) *Qualitative media analysis* Thousands Oaks, California: SAGE Publications

Malmström, Sten (red.) (1994) *Bonniers svenska ordbok* Stockholm: Bonnier AB

Ekdahl, Mats (2003) *Människan, mediemångfalden och det öppna samhället* Stockholm: Styrelsen för psykologiskt försvar

Ghersetti, Martina (2001) *Personer med invandrarbakgrund i Rapport, Aktuellt, Sportnytt och Kulturnyheterna* Göteborg: Institutionen för Journalistik och Masskommunikation, JMG, Göteborgs universitet

Gripsrud, Jostein (1999) *Mediekultur Mediesamhälle* Göteborg: Daidalos

Habermas, Jürgen (1998) *Borgerlig offentlighet – Kategorierna ”privat” och ”offentligt” i det moderna samhället* Lund: Arkiv Förlag

Hadenius, Stig & Weibull, Lennart (2003) *Massmedier – En bok om press, radio och TV 8:e upplagan* Stockholm: Albert Bonniers förlag

Hall, Stuart (1997) *Representation – Cultural representation and signifying practices* Open University: SAGE Publications

Heywood, Andrew (1999) *Political theory – An introduction 2nd Edition* New York: PALGRAVE

Integrationsverket (2002) *Integrationsbilder – medier och allmänhet om integration* Integrationsverkets rapportserie 2002:02, Norrköping: Integrationsverket

Jönsson, Anna Maria (2004) *Samma nyheter eller likadana? – Studier av mångfald i svenska TV-nyheter* Göteborg: Institutionen för Journalistik och Masskommunikation, JMG, Göteborgs universitet

Lippman, Walter (1965) *Public opinion* New York: First Free Press

McQuail, Denis (1992) *Media performance* London: SAGE Publications

McQuail, Denis (2000) *McQuail's Masscommunication Theory – 4th Edition* London: SAGE Publications

Natur och Kultur (2001) *Natur och Kulturs svenska ordbok* Stockholm: Natur och Kultur förlag

Nenzén, Linus & Tjällman, Jessica (2004) *Utländsk bakgrund i bakgrunden – en undersökning om hur Sveriges Televisions regionala nyhetsprogram Mittnytt skildrar en minoritet* Sundsvall: Medie- och kommunikationsvetenskap, Mittuniversitet i Sundsvall

SOU 2000:1 (2000) *En uthållig demokrati! – Politik för folkstyrelse på 2000-talet* Demokratiutredningen, Stockholm: Fritzes förlag

SOU 2005:56 (2005) *Det blågula glashuset – strukturell diskriminering i Sverige* Betänkande av utredningen om strukturell diskriminering på grund av etnisk eller religiös tillhörighet, Stockholm: Fritzes förlag

SOU 2006:21 (2006) *Mediernas Vi och Dom – Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen* Rapport av Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, Stockholm: Fritzes förlag

Strömbäck, Jesper (2000) *Makt och medier – en bok om samspelet mellan medborgarna, medierna och de politiska maktbarnarna* Lund: Studentlitteratur

Svenska Akademin (1998) *Svenska akademins ordlista över svenska språket* Stockholm: Norstedts

Thompson, John B. (2001) *Medierna och moderniteten* Göteborg: Daidalos

Artiklar

Brune, Ylva (2004) *Nyheternas muslimer: Stereotyper blir till förtryck* från Zoom – filmpedagogisk tidskrift 2004:1, s.13-15

Internet

SAOB <http://g3.spraakdata.gu.se/saob/> - 20070430

SCB:a http://www.scb.se/templates/Standard____24571.asp - 20070520

SCB:b http://www.scb.se/templates/Product____25785.asp - 20070601

SVT <http://svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=60168&lid=Foretagsfakta&from=menu> - 20070415

Övrigt

Dokument

SVT *Policy för etnisk och kulturell mångfald i SVT 2006*

SVT Väst *Verksamhetsberättelse 2006*

TV – program

Debatt SVT1 18 mars 2003 kl. 22.00

Mat/Tina SVT1 3 mars 2003 kl. 21.30

Diggiloo SVT1 25 oktober 2002 kl. 20.00

Filmkrönikan SVT2 30 januari 2003 kl. 22.30

Rebellen SVT1 18 oktober 2006 kl. 19.00

Tinas kök SVT1 14 september 2006 kl. 20.00

Doobidoo SVT1 27 oktober 2006 kl. 20.00

Filmkrönikan SVT2 23 november 2006 kl. 22.30

Bilaga 1

Analysenheter till ECA-protokoll

1. Huvudinnehåll

Redogör för programmets huvudsakliga innehåll, redogör även om det förekommer inslag och därmed deras innehåll.

2. Aktörerna

- Vilka personer förekommer i inslaget? Samtliga, inte bara de med utländsk bakgrund.
- Hur förekommer de – i egenskap av sig själva, som representant för något till exempel företag, förening, myndighet o.s.v. eller som exempel på ett fenomen/problem?

3. Språk och bildspråk

- Hur berättas historien eller förloppet som ska förmedlas?
- Vilka ord används?
- Hur får aktörerna komma till tals?
- Hur beskrivs aktörerna?
- Vilka beskrivande ord används?
- Generaliseras det något, kring ämne eller individer?
- Jämför med hur de ”svenska” aktörerna i de här inslagen framställs. Hur skiljer sig framställning mellan aktörerna? Är det mer fakta från dem och känslor från personer med utländsk bakgrund?
- Vilket bildberättande används?
- Vilka bilder visas? Aktiva bilder med saker som händer eller genrebilder och anonymiserat/opersonligt?
- Får bilderna representera något?

4. Stereotyper

- Uttrycks det några stereotyper i samtalet/samtalen?
- Finns det försök till att bryta mot några stereotyper?
- Används stereotyper mot någon?
- Tas förhållandet ”Vi” och ”Dom” upp, om det gör det hur beskrivs förhållandet, finns det försök att ifrågasätta förhållandet?